

BUTLLETÍ OFICIAL

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

X legislatura

Sisè període

Número 475

15 de gener de 2015

SUMARI

3. TRAMITACIONS EN CURS

3.01. Projectes i proposicions de llei i altres propostes de norma

3.01.02. Proposicions de llei

——— Proposició de llei del règim especial d'Aran

Tram. 202-00055/10

Dictamen de la Comissió d'Afers Institucionals

p. 3

Esmenes reservades per a defensar en el Ple

p. 23

NOTES

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

Els documents publicats en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* (BOPC) són una reproducció fidel dels documents originals entrats al Registre.

La numeració del BOPC no està necessàriament vinculada a una sola data.

ISSN: 0213-7798 · Dipòsit legal: B-20.066-1980 · Impres al Parlament

www.parlament.cat

3. TRAMITACIONS EN CURS
- 3.01. PROJECTES I PROPOSICIONS DE LLEI
I ALTRES PROPOSTES DE NORMA
- 3.01.02. PROPOSICIONS DE LLEI

— **Proposició de llei del règim especial d'Aran**
Tram. 202-00055/10

Dictamen de la Comissió d'Afers Institucionals

A LA PRESIDENTA DEL PARLAMENT

La Comissió d'Afers Institucionals, en la sessió tinguda el 15 de gener de 2015, ha estudiat el text de la Proposició de llei del règim especial d'Aran (tram. 202-00055/10) i l'Informe de la Ponència.

Finalment, d'acord amb el que disposa l'article 109.5 i 6 del Reglament del Parlament, i recollint les modificacions aprovades per la Comissió, ha acordat d'establir el dictamen següent:

PROPOSICIÓ DE LLEI DEL RÈGIM ESPECIAL D'ARAN

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Aran constitueix dins Catalunya una realitat nacional amb personalitat pròpia i diferenciada, que es fonamenta en el fet que la comunitat aranesa disposa d'una llengua i una cultura pròpies, comunes i compartides amb la resta d'Occitània, i, alhora, d'una antiga tradició d'autogovern fermament defensada pels aranesos al llarg del temps.

L'occità, en la seva varietat aranesa, és la llengua pròpia d'Aran i esdevé un dels pilars i un dels trets fonamentals que configuren la identitat aranesa, tot emmarcant-la dins el fet nacional occità. El lligam emocional dels aranesos amb llur llengua i, alhora, la tenacitat a utilitzar-la, n'han permès, generació rere generació, la transmissió fins a l'actualitat, i l'han convertit en un dels elements més preuats i excepcionals del patrimoni cultural d'Aran, que el poble i les institucions de Catalunya també reconeixen i valoren com a propi.

La vinculació política i administrativa d'Aran amb Catalunya, volguda i defensada fermament per la comunitat aranesa durant segles, té els seus precedents més antics en els acords o tractats d'emparança o protecció reial acordats o renovats entre els representants d'Aran i els primers monarques de la Corona d'Aragó, especialment d'ençà de la segona meitat del segle XII. La recerca de la protecció reial dels monarques catalanoaragonesos va ser buscada pels habitants d'Aran en la mesura que constituïa la garantia de la plena lliber-

tat i autonomia, tant en l'àmbit personal com col·lectiu, i alhora, de l'exercici de l'antic dret i costum de gaudir lliurement de l'usdefruit dels boscos, aigües i muntanyes de la vall, base de la vida econòmica i essencials per a la supervivència quotidiana.

Aquest impuls inicial per establir i estrènyer els lligams d'Aran amb la Corona d'Aragó, i, dins d'aquesta, amb el Principat de Catalunya, es va reforçar i consolidar durant el regnat del rei Jaume I (1208-1276), el qual, amb el consentiment i l'ajut de la població aranesa, va voler mantenir sempre Aran dins els seus dominis i no el va incloure entre els territoris occitans a la sobirania dels quals va renunciar l'any 1259 a favor de la corona francesa, que es va apoderar de gran part d'Occitània d'ençà de la desfeta catalano-occitana a Muret (1213).

L'antic pacte d'Aran amb els primers monarques de la Corona d'Aragó es va renovar l'any 1313, quan la vall va retornar al domini de la corona catalanoaragonesa després de trenta anys d'ocupació francesa. Amb motiu d'aquest retorn a la seva sobirania, el 23 d'agost de 1313 el rei Jaume II atorgà als habitants d'Aran l'anomenat *privilegi dera Querimònia*, verdadera carta magna de les llibertats araneses, que, durant més de cinc-cents anys, va esdevenir la principal base legal de l'ordenament polític, jurídic i administratiu aranès.

Garantia de la seva plena llibertat i autonomia, tant a nivell personal com col·lectiu, la defensa dels seus privilegis i, alhora, del seu vincle amb la Corona d'Aragó i, dins d'aquesta amb el Principat Catalunya, van esdevenir els dos principals objectius de la comunitat i les institucions araneses durant els segles posteriors. Així, l'any 1381, i a petició dels representants de la vall, el rei Pere III va establir de nou que aquesta no pogués ser mai més separada de la corona reial ni tampoc del Principat de Catalunya, privilegi que posteriorment seria també confirmat per altres monarques de la seva nissaga. La plena incorporació d'Aran a Catalunya va ser també sol·licitada pels síndics i procuradors de la vall l'any 1411 i fou referendada pel Parlament i les Corts catalanes. D'aquesta manera, les constitucions i altres drets catalans esdevingueren dret supletori dels privilegis de la vall, i, en conseqüència, garantia també de la seva llibertat i autonomia davant les intromissions potencials del poder reial.

Tot i formar part de Catalunya, Aran mantingué sempre la seva singularitat territorial i el sistema i règim polític i administratiu heretat dels segles precedents, gaudint d'un ample marge d'autonomia en el govern dels seus afers interns.

Com altres comunitats pirinenques, la base de l'organització política i administrativa tradicional aranesa fou sempre la casa. A nivell local, l'assemblea dels caps de casa administrava els afers de la comunitat i triava els seus representats, els anomenats *cònsuls* o *còssos*. Alhora, els pobles aranesos s'agrupaven en cir-

cumscripcions administratives més grans, anomenades terçons. Almenys des del segle XIII i fins al segle XVI hi hagué tres terçons a la vall, i d'aleshores ençà sis (Pujòlo, Arties e Garòs, Castièro, Marcatosa, Lairissa i Bossòst i Quate Lòcs). Cada terçó triava també uns representants específics, anomenats consellers i prohoms.

Fins al segle XV, de la reunió dels còsols de tots els pobles de la vall i, alhora, dels seus consellers i prohoms, es formava la Cort o Consell General de la Vall, que constituïa la més alta institució de representació, govern i administració de la comunitat aranesa. El Consell General podia també triar delegats o representants del conjunt de la vall per a afers específics, els anomenats síndics. Tanmateix, des de principis de l'Edat Moderna, el dret d'assistència a les reunions del Consell General de la Vall va quedar restringit únicament als consellers i prohoms nomenats pels sis terçons que aleshores la conformaven.

Amb la promulgació de les anomenades *Ordinaciones, Pragmáticas y Edictos Reales del Valle de Aran*, l'any 1618, per mandat del rei Felip III d'Espanya, la composició, el sistema d'elecció i la forma de funcionar d'arrel medieval del Consell General de la Vall van ser pregonament modificats. D'aleshores ençà, la més alta institució de govern i representació de la comunitat aranesa restà integrada exclusivament per tretze membres: sis consellers, sis prohoms i un síndic general, tots ells triats per sorteig.

La promulgació del Decret de Nova Planta l'any 1718, que tan advers fou per a les institucions i llibertats catalanes, no va afectar formalment Aran, que va mantenir el seu sistema polític i administratiu tradicional, per bé que molt minvat en la seva autonomia tradicional. Per mor d'això, el territori aranès no va restar integrat dins el nou sistema dels corregiments que l'autoritat borbònica va implantar arreu de Catalunya, i va constituir-ne un districte especial.

Les guerres hispanofranceses de finals del segle XVIII i principis del XIX, i el pes de l'autoritat reial a la vall van entorpir el funcionament ordinari del Consell General de la Vall i la seva capacitat de decisió. Tanmateix, Aran va mantenir el seu sistema administratiu tradicional fins almenys l'any 1834, en què el territori va quedar definitivament incorporat a la nova província de Lleida, creada un any abans per l'Estat espanyol. D'aleshores ençà, el territori aranès es va convertir en un partit judicial més de la dita província i s'hi implantà el sistema d'ajuntaments general a tot l'Estat.

Tot i el desballestament jurídic del sistema institucional tradicional aranès, el seu record i el pregó sentiment de comunitat de vall va perdurar en la consciència i en el cor de molts aranesos fins al primer terç del segle XX, rebrotant esporàdicament en algunes reivindicacions i accions mancomunades dels ajuntaments aranesos d'aquell temps. També amb motiu

de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia de Catalunya l'any 1932, alguns intel·lectuals aranesos residents a Barcelona van sol·licitar al Govern català el reconeixement dels drets històrics d'Aran, però la iniciativa no va prosperar.

Amb el retorn de les llibertats democràtiques a l'Estat espanyol l'any 1975, la consciència i la reivindicació dels drets històrics d'Aran, i, alhora, de la necessitat de protegir i oficialitzar la seva llengua pròpia van emergir de nou en el si de la comunitat aranesa, tot cristal·litzant l'any 1978 en la constitució de l'associació de veïns Es Terçons, que en va fer les seves dues principals reivindicacions. El mateix any, i durant el procés de redacció de l'esborrany de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, l'associació veïnal aranesa va fer arribar als parlamentaris catalans reunits a Sau la seva aspiració i exigència democràtica de reconeixement del fet diferencial aranès, la necessitat de protecció i oficialització de la seva llengua, i la seva ferma voluntat d'aconseguir el restabliment i la recuperació de les institucions polítiques i administratives tradicionals de la vall.

La justícia i la pertinència de la reivindicació aranesa van determinar un primer reconeixement dels drets històrics i lingüístics d'Aran en l'Estatut d'autonomia de Catalunya que el Parlament català aprovà l'any 1979. Així, l'article 3.4 de l'Estatut establia: «la parla aranesa serà objecte d'ensenyament i d'especial respecte i protecció». La disposició addicional primera disposava: «en el marc de la Constitució i del present Estatut seran reconegudes i actualitzades les peculiaritats històriques de l'organització administrativa interna de la Vall d'Aran». El desplegament legislatiu posterior d'aquests preceptes estatutaris va permetre configurar un estatut jurídic progressivament reforçat de la llengua pròpia d'Aran, i, alhora, va fer possible la recuperació de les institucions històriques d'autogovern d'Aran.

En aquest sentit, en un primer moment, la Llei 7/1983, del 15 d'abril, de normalització lingüística, va declarar l'aranès, varietat de l'occità, llengua pròpia d'Aran i va proclamar certs drets lingüístics dels aranesos, juntament amb el mandat adreçat als poders públics de garantir-ne l'ús i l'ensenyament. Més endavant, la Llei 16/1990, del 13 de juliol, del règim especial de la Vall d'Aran, va concretar i activar el reconeixement del sistema institucional tradicional aranès, encarnat en els històrics terçons i en el Consell General de la Vall, definint també la tipologia i l'abast de les seves competències. A més, la Llei va declarar també l'oficialitat territorialitzada de la llengua pròpia de la vall, i en va millorar les garanties d'ús i ensenyament, a més d'incloure un manament general d'impulsar-ne la normalització a Aran.

L'aprovació de l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 2006 va suposar un nou i decisiu pas endavant en el ple reconeixement de la realitat nacional occitana d'Aran i, alhora, un canvi fonamental respecte de la situació precedent amb relació a l'oficialitat de la llengua prò-

pia de la comunitat aranesa. Així, l'article 11 de l'Estatut estableix: «els ciutadans de Catalunya i les seves institucions polítiques reconeixen l'Aran com una realitat nacional dotada d'identitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos als llarg dels segles. Aquest Estatut reconeix, empara i respecta aquesta singularitat i reconeix Aran com a entitat territorial singular dins de Catalunya, la qual és objecte d'una particular protecció per mitjà d'un règim jurídic especial». A més, l'article 6.5 declara també l'oficialitat de la llengua occitana, denominada *aranès* a Aran, a Catalunya. Al seu torn, l'article 94 explicita el nou marc de l'organització institucional pròpia d'Aran i les especificitats del seu règim jurídic. Finalment, la disposició addicional cinquena estableix també el calendari de la revisió del règim especial d'Aran per a adaptar-lo al que disposa el mateix Estatut.

Amb l'aprovació de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, *aranès* a l'Aran, el Parlament de Catalunya va encetar el desenvolupament del mandat estatutari amb relació a Aran, convertint l'occità en llengua oficial a tot Catalunya.

Amb l'aprovació d'aquesta nova llei del règim especial d'Aran, la cambra legislativa catalana completa aquest mandat i, alhora, canalitza i articula el legítim dret i la justa aspiració d'un ample sector de la població aranesa, expressat a través dels seus representants polítics, d'assolir un major nivell d'autogovern, adaptant la composició, les competències i el funcionament del Consell General d'Aran als nous reptes, necessitats i aspiracions de la societat aranesa contemporània.

A més, la Llei pretén ésser també una nova oportunitat i un instrument de reforçament dels intensos i pregonos vincles que històricament han unit Aran amb Catalunya, basats en el respecte mutu i, alhora, en el ple reconeixement i l'estimació que el poble català i les institucions catalanes han tingut sempre envers la llengua i la cultura pròpies de la comunitat aranesa, i, per extensió, envers el conjunt de la nació occitana, de la qual forma part Aran.

Aquesta llei s'estructura en sis títols, set disposicions addicionals, sis transitòries, una derogatòria i cinc finals.

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

ARTICLE 1. ARAN

1. Aran és una realitat nacional occitana, dotada d'identitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles, reconeguda per l'Estatut d'autonomia de Catalunya com a entitat territorial singular formada per l'agrupació de terçons, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia, estatutàriament garantida, per a la gestió dels interessos propis de la comunitat política que representa.

ARTICLE 2. OBJECTE

1. Aquesta llei estableix el règim especial propi d'Aran, amb l'objectiu de protegir-ne el caràcter singular, els drets històrics i la identitat nacional, que són reconeguts, emparats i respectats pels articles 11 i 94 i la disposició addicional cinquena de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

2. El règim especial reconeix el dret i la realitat de l'organització institucional, política i administrativa d'Aran i en garanteix les competències, els recursos i l'autonomia per a ordenar, governar i gestionar els afers públics i els interessos generals del seu territori.

ARTICLE 3. NATURALESA I RÈGIM JURÍDIC

1. Aran, com a comunitat política i entitat de naturalesa territorial, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per a la gestió dels interessos propis de la comunitat política que representa, que exerceix mitjançant el Consell General d'Aran i les altres institucions d'autogovern que regula aquesta llei.

2. Les institucions araneses exerceixen funcions pròpies del Govern i de l'Administració de la Generalitat i funcions que corresponen a l'Administració local en els termes que estableix aquesta llei.

3. Aran es regeix pel règim jurídic que estableix aquesta llei, les normes que la despleguen i les normes aprovades per les institucions araneses i, en tot allò que no disposen aquestes, per la normativa comuna a totes les administracions públiques catalanes i les normes aplicables als ens locals de Catalunya.

ARTICLE 4. TERRITORI

El territori d'Aran és format pels sis terçons històrics de Pujòlo, Arties e Garòs, Castièro, Marcatoza, Lairissa i Quate Lòcs, integrats pels nuclis de població següents:

- a) Pujòlo: Tredòs, Bagergue, Salardú, Unha i Gessa.
- b) Arties e Garòs: Arties i Garòs.
- c) Castièro: Escunhau, Casarilh, Betren, Vielha, Gausac i Casau.
- d) Marcatoza: Vilac, Aubèrt, Betlan, Mont, Montcorbau, Arròs i Vila.
- e) Lairissa: Vilamòs, Arres, Arró, Es Bòrdes, Benós i Begós.
- f) Quate Lòcs: Bossòst, Les, Canejan i Bausen.

ARTICLE 5. INTEGRACIÓ SINGULAR D'ARAN EN LA DIVISIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA

Aran, pel seu caràcter singular, no pot ésser inclòs dins de cap divisió territorial ni administrativa de Catalunya que no sigui ell mateix.

ARTICLE 6. AUTONOMIA I POSICIÓ INSTITUCIONAL

1. Corresponen a Aran, per raó de l'autonomia política estatutàriament garantida:

- a) Les competències per a la gestió dels interessos propis, que pot exercir sota la seva responsabilitat, i la capacitat d'intervenir en qualsevol afer que afecti el territori.
- b) Els recursos financers suficients per a complir de manera eficient i eficaç les seves funcions i per a aportar els serveis de la seva competència, amb autonomia per a gestionar-los.
- c) Les potestats administratives superiors que la legislació atribueix a les entitats de naturalesa territorial, especialment la potestat per a adoptar disposicions de caràcter general, la qual pot exercir el Consell General d'Aran amb la màxima amplitud reconeguda per l'ordenament jurídic.

ARTICLE 7. BANDERA, ESCUT, FESTA I HIMNE

1. Els símbols d'Aran són la bandera, l'escut, la festa i l'himne.
2. La bandera d'Aran és del color bordeus tradicional dels penons de les parròquies araneses, amb la creu de Tolosa, dita també d'Òc o occitana, d'or o color groc i enquadrada al centre. Els braços de la creu acaben en punta i acullen al mig l'escut d'Aran sense tocar-lo i sortint d'aquesta.
3. L'escut d'Aran és un escut de forma quadrilonga, arrodonida a la punta i en una proporció d'1d'ample per 1,1 de llarg, tallat, amb un primer nivell d'argent amb una clau de faixa de sable o negre, i un segon nivell d'or amb quatre pals de gules o vermell, timbrat per una corona del segle XIV dels reis d'Aragó.
4. La Festa d'Aran se celebra el 17 de juny.
5. L'himne d'Aran és *Montanhes Araneses*, amb el text aprovat pel Consell General d'Aran.
6. El Consell General d'Aran ha de participar en els procediments de la Generalitat que afectin els símbols de les institucions i entitats d'Aran.

ARTICLE 8. LLENGUA PRÒPIA I LLENGÜES OFICIALS

1. L'aranès, nom que rep la varietat autòctona de la llengua occitana a Aran, és la llengua pròpia d'aquest territori i com a tal:
 - a) És la llengua d'ús normal i preferent de les administracions públiques a Aran.
 - b) És la llengua d'ús normal dels mitjans de comunicació públics en tots els formats, especialment dels dependents de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, de les entitats locals i de llurs ens associatius al territori d'Aran.

c) És la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge als centres educatius d'Aran.

2. La Generalitat mitjançant les seves polítiques lingüístiques i el Consell General d'Aran en el marc de les seves competències han de coordinar llurs actuacions en matèria de llengua, i impulsar l'ús de la llengua pròpia d'Aran en les àrees en què la normalització és especialment difícil, com és el cas de l'Administració de justícia.

3. La llengua occitana, denominada aranès a Aran, és oficial a Catalunya i ha d'ésser objecte de protecció en tots els àmbits i sectors, d'acord amb la normativa aplicable. Els poders públics n'han de fomentar la utilització, la promoció, la difusió, el coneixement i l'ús oficial, que són regulats per llei del Parlament de Catalunya.

ARTICLE 9. DRETS LINGÜÍSTICS (RECUPERAT)

1. A Aran totes les persones tenen el dret de conèixer i utilitzar l'aranès, i d'ésser atesos oralment i per escrit en aquesta varietat de l'occità en les relacions amb totes les administracions públiques, inclosa l'Administració electoral, i amb les entitats públiques i privades que en depenen. Els actes administratius i disposicions generals, i també els instruments de fe pública, dictats en aranès produeixen plens efectes jurídics.
2. A Aran totes les persones, en llurs relacions amb la justícia, el notariat i els registres públics tenen el dret d'utilitzar l'aranès i de rebre documentació en aquesta varietat de l'occità si ho solliciten, sense que això suposi un cost addicional per al ciutadà i sense que puguin patir indefensió ni retards indeguts per la llengua emprada.
3. A Aran totes les persones tenen dret a ésser ateses oralment i per escrit en aranès en llur condició d'usuàries o consumidores de béns, productes i serveis en els termes que disposen les lleis.

ARTICLE 10. CULTURA

1. L'Administració de la Generalitat i la del Consell General d'Aran han de vetllar per la protecció del patrimoni cultural d'Aran.
2. Els ciutadans d'Aran tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a la cultura aranesa, entesa com a part de la cultura occitana, en totes llurs expressions i, especialment, a conèixer llur patrimoni històric, cultural, arqueològic, documental, jurídic, paisatgístic, artístic, científic, etnològic, geològic i industrial.
3. Totes les persones tenen el deure de respectar i preservar el patrimoni cultural d'Aran.

ARTICLE 10 BIS. CAPITAL

1. La capital d'Aran és Vielha i és la seu administrativa del Consell General d'Aran.
2. Vielha, capital d'Aran, és l'espai de referència dels serveis supramunicipals i nacionals d'Aran.

TÍTOL II. DE L'ORGANITZACIÓ

CAPÍTOL I. EL CONSELL GENERAL D'ARAN

ARTICLE 11. EL CONSELL GENERAL D'ARAN

1. El Consell General d'Aran és la institució representativa, de govern i d'administració d'Aran, que, en els termes que disposa aquesta llei, és elegit per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.
2. El Consell General d'Aran, amb caràcter general, assumeix la gestió ordinària de l'Administració de la Generalitat en el territori d'Aran.
3. D'acord amb la seva tradició històrica, el Consell General d'Aran és integrat per tretze consellers generals distribuïts de la manera següent: dos elegits pel terç de Pujòl, dos elegits per Arties e Garòs, quatre per Castièro, un per Marcatoza, un per Lairissa i tres per Quate Lòcs..

ARTICLE 12. ÒRGANS DEL CONSELL GENERAL D'ARAN

1. Componen el Consell General d'Aran els òrgans següents:
 - a) El Ple.
 - b) El Síndic.
 - c) El Consell de Govern.
 - d) L'Oïdoria de Comptes.
2. El Consell General d'Aran, d'acord amb la seva potestat d'autoorganització i per mitjà del seu reglament orgànic, pot crear òrgans complementaris consultius i de participació dels ciutadans, dels sectors socials i econòmics i dels municipis i les entitats municipals descentralitzades en matèries de la seva competència. Aquests òrgans poden ésser d'àmbit general o circumscriptius a l'àmbit de cada terç.
3. Els consells de terç són òrgans de caràcter complementari d'àmbit de terç, creats d'acord amb el que estableix l'apartat 3, la funció dels quals és canalitzar la participació ciutadana i local sobre qüestions concretes de cada terç amb l'objectiu de coordinar amb eficàcia els afers que el Consell General d'Aran gestiona en territori aranès.

ARTICLE 13. EL PLE

1. El Ple és format pel síndic, que el presideix, i pels consellers generals.

2. Corresponen al Ple les funcions següents:

- a) Escollir el síndic.
- b) Aprovar el reglament orgànic i altres reglaments, i les ordenances del Consell General d'Aran.
- c) Exercir la iniciativa de modificació dels límits territorials d'Aran.
- d) Decidir l'ordenació administrativa del territori d'Aran.
- e) Aprovar i modificar els pressupostos i aprovar els comptes.
- f) Determinar els recursos propis de caràcter tributari.
- g) Aprovar la plantilla de personal del Consell General d'Aran, la relació de llocs de treball, les bases de les proves per a la selecció de personal i per als concursos de provisió de llocs de treball, la fixació de la quantia de les retribucions complementàries dels funcionaris, el nombre i el règim de personal eventual, tot això d'acord amb les normes reguladores de la funció pública local, i ratificar el comiat del personal laboral.
- h) Exercir la potestat expropiatòria.
- i) Aprovar els plans que afecten el territori d'Aran, que siguin de la competència del Consell General d'Aran.
- j) Aprovar les formes de gestió dels serveis i els expedients per a l'exercici de les activitats econòmiques.
- k) Delegar i encarregar la gestió de competències del Consell General d'Aran a altres administracions públiques i rebre delegacions i comandes de gestió.
- l) Afectar al servei o a la utilització pública els béns del Consell General d'Aran i alterar la qualificació jurídica dels béns de domini públic.
- m) Alienar el patrimoni.
- n) Exercir accions administratives o judicials en afers de la seva competència.
- o) Sotmetre conflictes de competències amb altres administracions públiques.
- p) Designar els membres de l'Oïdoria de Comptes.
- q) Votar la moció de censura al síndic, i també els acords que aquest vinculi a una qüestió de confiança.
- r) Controlar i fiscalitzar la gestió dels altres òrgans del Consell General d'Aran.
- s) Dur a terme les altres funcions que li atribueixin aquesta o altres lleis i les disposicions generals del Consell General d'Aran.

3. Les competències a què fan referència les lletres *a*, *b*, *c*, *e*, *f*, *i*, *k*, *p*, *q* i *r* de l'apartat 2 són indelegables.

4. El Ple pot delegar les seves funcions en el síndic o en el Consell de Govern si són funcions delegables d'acord amb l'apartat 3 o la norma atributiva de la funció.

ARTICLE 14. EL SÍNDIC

1. El síndic és la màxima autoritat del Govern i de l'Administració d'Aran.
2. El síndic té la més alta representació del Consell General d'Aran. També té la representació ordinària de la Generalitat a Aran.
3. El síndic és elegit pel Ple en els termes que disposa aquesta llei.
4. Corresponen al síndic les funcions següents:
 - a) Representar el Consell General d'Aran.
 - b) Representar de manera ordinària la Generalitat a Aran.
 - c) Convocar les sessions del Ple, fixar-ne l'ordre del dia i presidir-ne les sessions, moderar-ne el debat i dirimir els empats amb el seu vot de qualitat.
 - d) Convocar, fixar l'ordre del dia i presidir, en els mateixos termes, les sessions de la resta d'òrgans col·laboradors i dels organismes, societats i empreses que depenen del Consell General d'Aran.
 - e) Ordenar i supervisar la publicació i l'execució de les resolucions del Consell General d'Aran.
 - f) Dirigir i supervisar els serveis i el personal del Consell General d'Aran.
 - g) Exercir les funcions d'òrgan de contractació del Consell General d'Aran.
 - h) Ordenar els pagaments i retre comptes.
 - i) Impulsar i supervisar l'activitat dels diferents òrgans i serveis del Consell General d'Aran.
 - j) Vetllar pel compliment de les lleis i dels reglaments al territori d'Aran.
 - k) Exercir accions judicials i administratives en afers de la seva competència i, en cas d'urgència, en afers de la competència del Ple, al qual ha de retre comptes en la seva sessió immediatament següent.
 - l) Nomenar, si escau, el titular o titulars de la vicesindicatura.
 - m) Dur a terme les funcions que corresponguin al Consell General d'Aran i que no hagin estat atribuïdes expressament a un altre òrgan i les que li atribueixin aquesta o altres lleis o les disposicions generals del Consell General d'Aran.
5. Les competències a què fan referència les lletres *a*, *b*, *d*, *h*, *j* i *k* de l'apartat 2 són indelegables.
6. El síndic pot delegar les funcions en el vicesíndic, en els consellers generals o en el Consell de Govern, si són funcions delegables d'acord amb l'apartat 3 o la norma atributiva de la funció.

ARTICLE 15. LA VICESINDICATURA

1. La vicesindicatura és un òrgan d'existència potestativa, creat pel síndic i nomenat per aquest d'entre els consellers.
2. El vicesíndic substitueix el síndic en cas de vacant per absència o malaltia i exerceix les funcions que aquest li delegui.
3. Es pot nomenar més d'un vicesíndic. En aquest cas, la funció de suplència s'ha de dur a terme per l'ordre que es determini en el nomenament.

ARTICLE 16. EL CONSELL DE GOVERN

1. El Consell de Govern és format pel síndic, el vicesíndic o vicesíndics, si s'escau, i la resta de consellers generals designats pel síndic.
2. El reglament orgànic del Consell General d'Aran ha d'establir el funcionament i la composició del Consell de Govern.

ARTICLE 17. L'OÏDORIA DE COMPTES

1. L'Oïdoria de Comptes és integrada pels consellers generals designats pel Ple del Consell General d'Aran, entre ells almenys un conseller general de cada grup polític representat en el Consell General d'Aran.
2. L'elecció dels membres de l'Oïdoria de Comptes s'ha de dur a terme en la primera sessió que celebri el Consell General d'Aran posterior a la seva sessió constitutiva.
3. Correspon a l'Oïdoria de Comptes examinar i estudiar els comptes anuals del Consell General d'Aran i emetre'n un informe abans que el Ple els aprovi.
4. L'Oïdoria de Comptes pren les seves decisions per majoria simple dels membres presents i si el nombre de membres presents no reflecteix la proporcionalitat del Ple, s'aplica el sistema de vot ponderat.

ARTICLE 17 BIS. EL PROHOM D'ARAN

1. El Consell General d'Aran pot crear la institució del Prohom d'Aran, que es relaciona amb el Síndic de Greuges d'acord amb l'article 78.4 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.
2. L'estructura, les funcions i els objectius del Prohom d'Aran s'han de d'establir per reglament del Consell General d'Aran.
3. El càrrec de prohom d'Aran no és retribuït, però pot percebre les indemnitzacions i les dietes que corresponguin per l'exercici del càrrec.

ARTICLE 17 TER. LA COMISSIÓ DE PATRIMONI

1. La Comissió de Patrimoni exerceix les funcions d'assessorament, elaboració d'informes i participació

en matèria de patrimoni cultural, ordenació del territori i urbanisme i protecció ambiental.

2. En la composició de la Comissió de Patrimoni hi poden participar representants designats per altres administracions per raó de la matèria.

3. La composició, l'organització i les funcions de la Comissió de Patrimoni s'han d'establir per reglament del Consell General d'Aran.

CAPÍTOL II. RÈGIM DE FUNCIONAMENT DELS ÒRGANS COL·LEGIATS

ARTICLE 18. NORMES GENERALS DE FUNCIONAMENT

1. Els òrgans col·legiats funcionen en règim de sessions ordinàries de periodicitat preestablerta i extraordinàries, que, a més, poden ésser urgents.

2. Els acords dels òrgans col·legiats s'adopten per majoria simple, excepte en els casos en què aquesta o altres lleis requereixin una majoria qualificada.

3. El vot de qualitat del síndic dirimeix les votacions en cas d'empat en els òrgans de què forma part.

ARTICLE 19. FUNCIONAMENT DEL PLE

1. El Ple es reuneix en sessió ordinària amb la periodicitat que determina el reglament orgànic del Consell General d'Aran i, almenys, cada dos mesos. També es reuneix en sessió extraordinària si la convoca el síndic o si ho demanen com a mínim una quarta part o més dels seus membres.

2. Les sessions del Ple són públiques i són conduïdes sota la presidència del síndic, que ha de garantir la participació de tots els grups polítics en els debats i la dels consellers presents en les votacions.

CAPÍTOL III. ELECCIÓ I CONSTITUCIÓ DEL CONSELL GENERAL D'ARAN

ARTICLE 20. CANDIDATURES AL CONSELL GENERAL D'ARAN

Per a l'elecció del Consell General d'Aran les candidatures han de complir els requisits següents:

a) Poden presentar candidatura els partits polítics, les federacions de partits i les coalicions electorals. També en poden presentar les agrupacions d'electors avalats amb la firma d'un mínim del tres per cent del cens electoral del terç corresponent.

b) Cada candidatura ha de tenir una llista tancada amb tants noms com membres del Consell General d'Aran li pertorquin al terç corresponent.

ARTICLE 21. ELECCIÓ DELS CONSELLERS GENERALS

1. Les eleccions al Consell General d'Aran han d'ésser convocades pel Govern de la Generalitat i s'han de dur a terme el mateix dia de la celebració de les eleccions municipals.

2. L'elecció dels consellers generals s'ha de fer d'acord amb el que disposa la legislació electoral, entre candidatures que al corresponent terç hagin aconseguit més d'un cinc per cent del total de vots vàlidament emesos, i en aplicació del sistema d'Hondt.

3. A cada terç li correspon d'escollir el nombre de consellers següent:

- a) Pujòlo: dos consellers.
- b) Arties e Garòs: dos consellers.
- c) Castièro: quatre consellers.
- d) Marcatosa: un conseller.
- e) Lairissa: un conseller.
- f) Quate Lòcs: tres consellers.

ARTICLE 22. CONSTITUCIÓ DEL CONSELL GENERAL D'ARAN

1. El Consell General d'Aran es constitueix en sessió pública a la seva seu el primer dia laborable després dels quinze dies naturals següents a l'endemà de l'acte de proclamació dels seus membres electes.

1 bis. La sessió constitutiva del Consell General d'Aran és presidida per una Mesa d'Edat, integrada pel conseller general de més edat d'entre els presents i pel més jove, que actua com a secretari.

ARTICLE 23. MANDAT I ESTATUT DELS CONSELLERS GENERALS

1. El mandat dels consellers generals coincideix amb el dels regidors dels ajuntaments. Els consellers generals cessen també en el càrrec per defunció, renúncia, incapacitat o inhabilitació. En aquests casos cobreix la vacant el següent de la candidatura i, un cop acabada aquesta, els suplents per ordre de presentació.

2. S'aplica als consellers generals l'estatut i el règim d'incompatibilitats i d'inelegibilitats aplicables als membres electes de les corporacions locals d'acord amb la legislació aplicable.

CAPÍTOL IV. ELECCIÓ, ESTATUT I CESSAMENT DEL SÍNDIC

ARTICLE 24. ELECCIÓ DEL SÍNDIC

1. El Ple del Consell General d'Aran escull el síndic d'entre els seus membres.

2. La presentació i el debat de les candidatures i l'elecció del síndic s'han de dur a terme durant el transcurs de la sessió constitutiva del Consell General d'Aran.

3. Qualsevol dels consellers generals pot presentar la seva candidatura a síndic.

4. Per a ésser elegit síndic el candidat ha d'obtenir la majoria absoluta de vots en la primera votació. Si cap candidat no aconsegueix aquesta majoria s'ha de celebrar, tot seguit, una segona votació, de la qual en resulta elegit síndic el candidat que hagi aconseguit el major nombre de vots. En cas d'empat en aquesta segona votació, és elegit síndic el candidat corresponent al partit polític, federació de partits, coalició electoral o agrupació d'electors que tingui un major nombre de consellers generals i, en cas de persistir l'empat, el candidat del partit polític, federació de partits, coalició electoral o agrupació d'electors que hagi aconseguit més vots al conjunt d'Aran.

ARTICLE 25. ESTATUT DEL SÍNDIC

1. S'aplica al síndic l'estatut i el règim d'incompatibilitats i d'inelegibilitats aplicables als membres electes de les corporacions locals d'acord amb la legislació aplicable.

2. El càrrec de síndic és incompatible amb qualsevol altre càrrec públic en qualsevol altra administració.

3. El mandat de síndic resta limitat a tres mandats consecutius.

ARTICLE 26. CESSAMENT DEL SÍNDIC

1. El síndic cessa per defunció, renúncia, incapacitat o inhabilitació, i també quan perd la confiança del Consell General d'Aran per l'aprovació d'una moció de censura o la denegació d'una qüestió de confiança en els termes que estableix l'article 28.8.

2. En cas de vacant, el nou síndic és elegit d'acord amb el que estableix l'article 24.

ARTICLE 27. MOCIÓ DE CENSURA

1. La moció de censura al síndic ha d'anar acompanyada del nom del candidat alternatiu, que pot ésser qualsevol dels consellers generals, i ha d'ésser presentada per majoria simple i aprovada per majoria absoluta dels consellers generals, per la qual cosa la persona proposada com a candidat és escollida automàticament com a síndic.

2. Un mateix conseller general no pot presentar més d'una moció de censura durant el corresponent mandat.

3. El debat i la votació de la moció de censura s'han de dur a terme a les dotze del migdia del dotzè dia natural següent al de la presentació de la moció al registre del Consell General d'Aran. Si aquest dia és inhàbil, la moció de censura es duu a terme el dia hàbil següent.

ARTICLE 28. QÜESTIÓ DE CONFIANÇA

1. El síndic pot sotmetre al Ple una qüestió de confiança, relacionada amb l'aprovació o la modificació de qualsevol dels afers següents:

a) Els pressupostos anuals.

b) El reglament orgànic o un reglament executiu.

c) La creació o la regulació d'un tribut.

d) Un pla o programa d'acció de govern presentat pel síndic.

2. Només es poden sotmetre un màxim de dues qüestions de confiança en un mateix mandat.

3. Per a la presentació de la qüestió de confiança és requisit previ que l'acord corresponent hagi estat debatut en el Ple i que no hagi aconseguit la majoria necessària per a l'aprovació.

4. La presentació de la qüestió de confiança ha de figurar expressament com a punt de l'ordre del dia del Ple.

5. La votació en el Ple s'ha de fer pel sistema públic per crida.

6. Per a considerar obtinguda la confiança es requereix la majoria que exigeixi la legislació aplicable per a cada afer a què fa referència l'apartat 1.

7. Si no s'obté la majoria necessària per a l'aprovació de l'acord, la qüestió de confiança es considera no superada i el síndic cessa automàticament i roman en funcions fins a la presa de possessió de qui l'hagi de succeir en el càrrec. L'elecció del nou síndic s'ha de fer, pel procediment que estableix l'article 24, en una sessió plenària convocada automàticament a les dotze hores del dotzè dia hàbil següent al de la votació de l'acord al qual es vincula la qüestió de confiança i el síndic cessant no pot ésser candidat a l'elecció.

8. Si la qüestió de confiança s'ha presentat amb relació a l'aprovació dels pressupostos i no se supera, en el termini d'un mes a partir de la data de la votació, s'ha de presentar una moció de censura contra el síndic; si la moció de censura no es presenta o no s'aprova, els pressupostos es consideren automàticament aprovats i el síndic es manté en el càrrec.

CAPÍTOL V. INSTITUT D'ESTUDIS ARANESOS - ACADÈMIA ARANESA DE LA LLENGUA OCCITANA

ARTICLE 29. NATURALESA

1. L'Institut d'Estudis Aranesos - Acadèmia Aranesa de la Llengua Occitana és una corporació de dret públic independent de les administracions públiques, de caràcter acadèmic i amb personalitat jurídica pròpia.

2. L'Institut d'Estudis Aranesos - Acadèmia Aranesa de la Llengua Occitana és inscrita en el Registre d'Acadèmies de Catalunya.

3. L'Institut d'Estudis Aranesos - Acadèmia Aranesa de la Llengua Occitana es regeix pels estatuts del règim intern i el govern interiors.

ARTICLE 30. OBJECTE DE L'ACADÈMIA ARANESA DE LA LLENGUA

L'article 30 ha estat suprimit.

ARTICLE 31. AUTORITAT LINGÜÍSTICA

L'article 31 ha estat suprimit.

ARTICLE 32. ÀMBIT TERRITORIAL

L'article 32 ha estat suprimit.

ARTICLE 33. COMPOSICIÓ

L'article 33 ha estat suprimit.

TÍTOL III. DE LES POTESTATS I LES COMPETÈNCIES

CAPÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

ARTICLE 34. POTESTATS

1. Corresponen al Consell General d'Aran les potestats següents:

- a) La potestat normativa, tant en l'àmbit administratiu intern, com per a regular les activitats privades.
- b) La potestat d'autoorganització, inclosa la de crear organismes i empreses o d'associar-se o participar en organismes o empreses juntament amb altres administracions o particulars.
- c) Les potestats de planificació i de programació.
- d) La potestat de crear i regular els serveis necessaris per a l'exercici de les seves competències.
- e) La potestat expropiatòria.
- f) Les potestats d'inspecció i de sanció.
- g) Les potestats de protecció i recuperació dels seus béns.
- h) La resta de potestats i prerrogatives que corresponen a les entitats públiques de naturalesa territorial.

2. El Consell General d'Aran pot:

- a) Exercir la iniciativa pública en l'activitat econòmica.
- b) Negociar i de subscriure acords, convenis, concerts o contractes amb altres administracions o amb empreses privades.

ARTICLE 35. COMPETÈNCIES

1. El Consell General d'Aran té les competències pròpies que determina el capítol segon d'aquest títol, les

que li atorguen altres lleis i les que les lleis de Catalunya atorguen als consells comarcals i als consells de vegueria, o als òrgans que els substitueixin, en els termes de la legislació aplicable.

2. El Consell General d'Aran té les competències que li delega o li assigna la Generalitat i exerceix la gestió ordinària dels serveis propis en els termes que determina l'article 36.1.

3. El Consell General d'Aran pot dur a terme, mitjançant l'exercici previ de la seva potestat normativa en les matèries que són de la seva competència i sempre que no transgredeixi les lleis, tota mena d'activitats i serveis que requereixin els interessos generals de l'Aran. En qualsevol cas, el Consell General d'Aran pot promoure, en l'àmbit de les seves competències, tota classe d'activitats i prestar tots els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i els interessos d'Aran.

4. Corresponen al Consell General d'Aran les competències que li han estat transferides per la Generalitat fins a l'entrada en vigor d'aquesta llei.

ARTICLE 36. RÈGIM DE LES COMPETÈNCIES

1. Les delegacions i la gestió ordinària de serveis de l'Administració de la Generalitat al Consell General d'Aran es regeixen pel que estableix la legislació general de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú i per la legislació de règim local.

2. En les qüestions relatives a l'organització dels serveis i als procediments d'intervenció, les disposicions de caràcter general adoptades pel Consell General d'Aran en desplegament i aplicació de les lleis del Parlament a Aran s'apliquen amb caràcter preferent als reglaments executius aprovats pel Govern de la Generalitat, que en aquests casos són d'aplicació supletòria.

ARTICLE 37. TRANSFERÈNCIA DE COMPETÈNCIES I DOTACIÓ ECONÒMICA

1. El Govern de la Generalitat ha d'acordar amb el Consell General d'Aran el traspàs dels serveis i dels recursos materials i humans i la dotació econòmica que corresponen a les noves competències atribuïdes per aquesta llei al Consell General d'Aran.

2. Les propostes de traspàs i la valoració de la dotació econòmica corresponent han d'ésser fetes per la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran que regula l'article 69. En l'anàlisi de les valoracions dels serveis traspassats s'han de tenir en compte tant els costos directes com els indirectes i els d'inversió que corresponguin.

CAPÍTOL II. COMPETÈNCIES EN ELS DIVERSOS SECTORS DE L'ACCIÓ PÚBLICA

ARTICLE 38. LENGUA I CULTURA

1. El Consell General d'Aran té competència plena en tot allò referent al foment, la normalització i la regulació de la utilització de l'occità, denominat *aranès* a Aran, d'acord amb les lleis de caràcter general en vigor a tot Catalunya en matèria de política lingüística i d'educació.

2. El Consell General d'Aran té competència plena en els àmbits següents:

- a) El foment i la promoció de la cultura aranesa i occitana.
- b) L'emparament, la conservació, la gestió i l'administració del patrimoni cultural.
- c) Els serveis d'arqueologia.
- d) L'execució de les polítiques sobre promoció i difusió cultural.
- e) Arxius i fons documentals.

3. El Consell General d'Aran ha de vetllar per la conservació, la promoció i la difusió de la cultura aranesa, entesa com a part de l'occitana, en totes les diferents expressions. De manera especial, ha de garantir la conservació i promoure l'enriquiment del patrimoni històric, cultural, arqueològic, documental, jurídic, paisatgístic, artístic, científic, etnològic, geològic i industrial d'Aran i dels béns que l'integren, qualsevol que en sigui el règim jurídic i la titularitat.

4. La Generalitat i l'Administració de l'Estat, d'acord amb llurs competències, han de cooperar amb el Consell General d'Aran en l'acció de protecció i promoció de la cultura aranesa i occitana, i també de la llengua pròpia d'Aran, en els àmbits autonòmic, estatal i internacional.

5. El Consell General d'Aran ha de promoure acords de col·laboració amb les entitats locals d'Aran perquè participin en la conservació, la promoció i la difusió de la cultura aranesa, d'acord amb les competències que els atribueixin les lleis.

6. Correspon al Consell General d'Aran la gestió de tots els centres culturals públics i d'interès general de titularitat de la Generalitat.

7. Correspon al Consell General d'Aran prendre, per al seu àmbit territorial, les decisions en matèria de planificació i execució dels plans de la Generalitat per a equipaments culturals, que han de garantir per a Aran dotacions proporcionals a les previstes per a la resta de Catalunya.

8. El Consell General d'Aran ha d'impulsar les iniciatives necessàries per a coordinar els esforços amb la resta de territoris occitans en favor de la promoció i la

preservació de la llengua, sens perjudici dels articles 24 i 25 i de la disposició addicional segona de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, *aranès* a l'Aran.

9. El departament de la Generalitat que gestiona les ajudes per a les indústries culturals i el suport per a la promoció de la llengua pròpia d'Aran en qualsevol dels àmbits relacionats amb la cultura, les indústries culturals, la creació cultural o els mitjans de comunicació ha d'incloure en les seves decisions mecanismes de participació i coordinació amb el Consell General d'Aran.

ARTICLE 39. DRET CIVIL ARANÈS

1. El Consell General d'Aran, per mitjà dels òrgans competents, en col·laboració amb la Comissió de Codificació de Catalunya, ha de vetllar per preservar les institucions jurídiques araneses recollides a la Querimònia i a la resta de privilegis desplegats a les institucions de dret civil privat i de dret públic.

2. El Consell General d'Aran, en col·laboració amb la Comissió de Codificació de Catalunya, ha de proposar al Govern de la Generalitat les mesures per a l'actualització de les figures de dret civil privat i de dret públic aranesos que consideri necessàries per a garantir-ne la pervivència.

ARTICLE 40. RÈGIM LOCAL

1. Corresponen al Consell General d'Aran les facultats que la legislació de la Generalitat atribueix als consells comarcals i als òrgans creats per la normativa que estableix la divisió territorial de Catalunya amb relació a les activitats i els serveis de competència municipal, l'assistència als municipis i la cooperació amb aquests.

2. Corresponen al Consell General d'Aran les competències i les facultats que la legislació catalana de règim local atribueix al Govern i a l'Administració de la Generalitat en matèria de denominació, símbols i territori dels municipis aranesos.

ARTICLE 41. ORDENACIÓ DEL TERRITORI I URBANISME

1. El Consell General d'Aran ha de participar en l'elaboració, la tramitació, l'aprovació, l'execució i el seguiment dels instruments de planificació territorial i de planificació urbanística de la Generalitat que afecten Aran. Quan l'àmbit territorial dels instruments de planificació territorial no excedeixi el d'Aran, el Consell General d'Aran pot exercir la iniciativa per a formular-los, modificar-los i revisar-los.

2. Correspon al Consell General d'Aran la competència per a l'establiment i la regulació dels instruments de gestió urbanística i també del procediment de tramitació i aprovació definitiva.

3. El Consell General d'Aran pot formular, tramitar, aprovar i executar, dins dels límits de les potestats que la legislació urbanística atribueix als ajuntaments amb relació a llur planejament urbanístic, plans urbanístics

que excedeixin l'àmbit d'un sol municipi, a petició expressa dels plens dels ajuntaments.

4. El Consell General d'Aran pot exercir les competències de l'Administració de la Generalitat en l'exercici supletori de les funcions de disciplina urbanística dels ajuntaments, de manera coordinada amb l'Administració de la Generalitat.

5. El Consell General d'Aran té competència per a emetre els informes sectorials relatius a les competències transferides en el marc de la tramitació dels expedients i els tràmits urbanístics, i també per a elaborar la proposta de l'informe inicial que s'ha de sotmetre a la Comissió d'Urbanisme d'Aran.

6. Les competències que la legislació urbanística atribueix a les comissions territorials d'urbanisme són exercides per la Comissió d'Urbanisme d'Aran, integrada pel Consell General d'Aran amb la participació de la Generalitat. Aquesta comissió ha de tenir un reglament propi que n'estableixi el règim de funcionament i la composició, d'acord amb les competències de cada administració.

7. Correspon a la Comissió d'Urbanisme d'Aran la competència per a l'aprovació inicial i la definitiva dels instruments de planejament director que afecten només l'àmbit d'Aran. En els supòsits que siguin planejaments d'àmbits territorials o directors que afectin altres àmbits territorials diferents del d'Aran, la Comissió d'Urbanisme d'Aran ha d'aprovar inicialment i provisionalment el document en referència a l'àmbit d'Aran i i correspon al departament de la Generalitat competent en matèria d'urbanisme aprovar-lo de manera definitiva.

8. La determinació de l'emplaçament d'infraestructures i equipaments tant de la Generalitat com de titularitat estatal a Aran requereix la participació prèvia del Consell General d'Aran amb la Generalitat en l'elaboració de l'informe de la Comissió Bilateral Generalitat - Estat.

9. Correspon al Consell General d'Aran la competència en matèria de dret de reversió en les expropiacions urbanístiques executades a Aran en el marc de la legislació estatal.

ARTICLE 42. ENSENYAMENT

1. Aran es constitueix com a zona educativa, d'acord amb el que estableix la legislació reguladora de l'educació a Catalunya.

2. Per raons d'especificitat lingüística, els serveis propis del departament de la Generalitat competent en matèria d'ensenyament –serveis educatius i escoles d'adults al territori d'Aran– tenen Aran com a únic referent territorial.

3. El Consell General d'Aran ha de vetllar perquè els currículums lingüístics en la varietat aranesa de l'occi-

tà dels centres educatius s'ajustin a la legalitat vigent i als criteris que determina aquesta llei.

4. El Consell General d'Aran, amb la col·laboració del departament competent en matèria d'ensenyament, és competent per a prestar els següents serveis relacionats amb l'educació: transport escolar, menjador escolar, serveis extraescolars, elaboració i producció de llibres de text, materials didàctics i auxiliars de conversa en la varietat aranesa de l'occità i formació permanent del professorat en la llengua i la cultura d'Aran.

5. El Consell General d'Aran ha de col·laborar, mitjançant els acords corresponents amb el departament competent en matèria d'ensenyament i en coordinació amb aquest, en la gestió de beques i ajuts per a l'estudi.

ARTICLE 43. SANITAT I SALUT PÚBLICA

1. Correspon al Consell General d'Aran, d'acord amb la normativa aplicable en aquesta matèria, d'acord amb la planificació del departament competent en matèria de salut i del Servei Català de la Salut i sens perjudici de les competències en aquesta matèria de l'Administració de la Generalitat, l'exercici de les competències traspasades en matèria de sanitat i salut pública, que inclouen les funcions següents:

a) L'organització, el funcionament, l'avaluació i el control dels centres, serveis i establiments sanitaris i sociosanitaris del sistema sanitari públic.

b) La gestió i l'execució dels serveis, les actuacions i els programes públics en matèria de promoció i protecció de la salut i prevenció de malalties, que inclouen totes les matèries en l'àmbit de la salut pública i dins del territori d'Aran.

c) La gestió i l'administració dels centres, dels serveis i dels establiments de protecció de la salut i d'atenció sanitària i sociosanitària de caràcter públic, i també la gestió de les prestacions pròpies del sistema sanitari públic.

2. En atenció a llur complexitat i d'acord amb els principis regulats per la legislació aplicable en aquesta matèria, s'han d'exercir de manera compartida entre el Consell General d'Aran i l'Administració de la Generalitat les funcions següents:

a) L'organització, la planificació i la gestió de les prestacions dels serveis sanitaris, sociosanitaris i de salut mental de caràcter públic.

b) L'organització i la planificació de les mesures i de les actuacions destinades a preservar, protegir i promoure la salut pública en tots els àmbits.

c) La planificació dels recursos sanitaris de cobertura pública i la coordinació de les activitats privades amb sistema sanitari públic.

3. El Consell General d'Aran, d'acord amb el departament de la Generalitat competent en matèria de salut,

ha de participar en els òrgans de gestió polítics i tècnics que afecten decisions de la seva competència.

ARTICLE 44. ESPORTS I LLEURE

1. Corresponen al Consell General d'Aran les competències següents en matèria d'esport:

- a) El foment, la divulgació, la planificació, la coordinació, l'execució, l'assessorament, la implantació i la projecció de la pràctica de l'activitat física i de l'esport a Aran.
- b) El foment i la promoció de l'associacionisme esportiu.
- c) La planificació i la promoció de la xarxa d'equipaments esportius.
- d) La participació en la prevenció de la violència en els espectacles públics esportius.
- e) El registre d'entitats que promouen i organitzen la pràctica de l'activitat esportiva amb seu a Aran.

2. El Consell General d'Aran exerceix competències en matèria de lleure, que inclouen el foment i la regulació de les activitats que es fan a Aran i la promoció de les entitats que tenen per finalitat la realització d'activitats de lleure.

3. És competència del Consell General d'Aran la gestió d'instal·lacions i equipaments per a l'esport i per al lleure propis o de la Generalitat, inclosa la gestió dels centres de tecnificació.

4. El Consell General d'Aran té competència per al desplegament de les mesures definides en els plans d'equipaments esportius de la Generalitat.

5. El Consell General d'Aran pot participar en les entitats i els organismes d'àmbit autonòmic, estatal, europeu i internacional que tinguin per objecte el desenvolupament de l'esport a Aran.

6. El Consell General d'Aran té competència per a establir el règim jurídic de les federacions i els clubs esportius i de les entitats araneses que promouen i organitzen la pràctica de l'esport i de l'activitat física en l'àmbit d'Aran, i també per a la declaració d'ús públic de les entitats esportives.

ARTICLE 45. JOVENTUT

Corresponen al Consell General d'Aran les competències següents en matèria de joventut:

- a) La regulació, la gestió, la intervenció i la política administrativa d'activitats i instal·lacions dirigides als joves.
- b) La gestió dels albergs de joventut.
- c) La gestió de l'Oficina de Serveis a la Joventut d'Aran.

d) La planificació, l'ordenació, l'execució i l'avaluació de polítiques, plans i programes adreçats als joves, que inclouen, entre altres objectius:

- 1r. L'accés dels joves a l'habitatge.
- 2n. Les polítiques transversals de joventut en salut, benestar, educació i altres serveis a les persones.
- 3r. Els plans d'emancipació juvenil.
- 4t. El foment de les polítiques de joventut i la promoció de serveis compartits entre municipis, la coordinació i l'assessorament d'aquests.
- e) La promoció de l'associacionisme juvenil, de les iniciatives de participació dels joves, de la mobilitat internacional i del turisme juvenil.

ARTICLE 46. SERVEIS SOCIALS

1. Corresponen al Consell General d'Aran, d'acord amb la normativa i la planificació de la Generalitat, les competències següents en matèria d'acció social:

- a) La gestió dels serveis socials d'atenció primària.
- b) La gestió dels serveis socials especialitzats, inclosos els adreçats a la gent gran, als infants i a les persones en situació de dependència o amb discapacitat, i la valoració d'aquests serveis segons els criteris establerts per la Generalitat.
- c) El foment dels centres ocupacionals per a les persones amb discapacitat.

2. En atenció a la complexitat de la matèria i al fet que el sistema aranès de serveis socials forma part del sistema català de serveis socials, s'han d'exercir de manera compartida entre el Consell General d'Aran i la Generalitat, d'acord amb la legislació de la Generalitat, les competències següents:

- a) Les relatives als àmbits establerts per la Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials i pel desplegament de la cartera de serveis socials.
- b) Els serveis socials necessaris per a l'aplicació de la Llei de l'Estat 39/2006, del 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

3. El Consell General d'Aran ha de participar en la gestió dels recursos econòmics de la Generalitat destinats a l'acció social, que s'han d'incrementar de manera proporcional a l'increment de les seves competències en aquesta matèria, d'acord amb el principi de suficiència financera i amb el que determina el títol V sobre el finançament del Consell General d'Aran.

4. El Consell General d'Aran ha de promoure polítiques transversals que garanteixin l'accés en condicions d'igualtat als serveis socials.

5. El Consell General d'Aran ha de vetllar per l'organització, la planificació i l'organització de la xarxa de

serveis socials públics d'acord amb els criteris de proximitat, cohesió social i accés a tots els recursos i xarxes socials necessaris.

6. Correspon al Consell General d'Aran el desenvolupament de la política d'integració de les persones immigrades en el marc de les seves competències i la participació en les decisions de la Generalitat sobre aquesta matèria que afectin de manera especial Aran.

ARTICLE 47. HABITATGE

1. El Consell General d'Aran té les competències relatives a sòl i habitatge, especialment la promoció i la gestió de l'habitatge públic, tant el destinat a la venda com al règim de lloguer.

2. El Consell General d'Aran exerceix, en règim de delegació, les competències dels serveis territorials de la Generalitat per a la concessió d'ajuts per a la rehabilitació d'habitatges i l'atorgament de les cèdules d'habitabilitat, sens perjudici de les facultats de control i seguiment que competeixen als serveis d'habitatge de la Generalitat.

3. El Consell General d'Aran pot crear un ens instrumental de caràcter institucional que, si escau, pot tenir la condició d'Administració actuant.

ARTICLE 48. MEDI AMBIENT

1. El Consell General d'Aran exerceix les competències per a la protecció i la gestió del medi ambient i les facultats per a l'execució de les lleis vigents en aquesta matèria d'acord amb els decrets de transferència de competències i serveis, i també per a l'establiment de mesures addicionals de protecció.

2. El Consell General d'Aran, prèviament a la tramitació i a l'aprovació de qualsevol norma en matèria de medi ambient a Aran, ha d'informar la Generalitat en els àmbits en què per raons de gestió s'hi hagi de coordinar.

3. El Consell General d'Aran intervé en els procediments de control de les activitats privades i públiques que poden afectar el medi ambient, regulats per la legislació de prevenció i control ambiental d'activitats.

4. El Consell General d'Aran ha d'elaborar un informe ambiental que:

a) És preceptiu si ho estableix expressament la normativa reguladora del procediment i, en tots els casos, en els procediments d'avaluació d'impacte ambiental.

b) És vinculant si és desfavorable o imposa mesures de protecció en els procediments d'autorització o llicència d'activitats privades, i també en els procediments en què l'informe sigui preceptiu.

5. El Consell General d'Aran pot crear un cos d'agents mediambientals amb funcions de vigilància i control, de col·laboració en la gestió, de protecció i prevenció

integrals del medi ambient i de policia administrativa especial. Els membres d'aquest cos han de tenir la condició d'agents de l'autoritat en l'exercici de llurs funcions, als efectes establerts legalment.

6. La Generalitat ha de garantir la participació i la col·laboració del Consell General d'Aran en el subministrament d'informació meteorològica i climàtica, inclosos el control i el seguiment de les situacions meteorològiques de risc, d'acord amb el que estableix l'article 144.5 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

ARTICLE 49. PATRIMONI I RECURSOS NATURALS

1. El Consell General d'Aran exerceix competències en l'ordenació, la planificació, la gestió, la denúncia i la vigilància de les actuacions relacionades amb la protecció i la recuperació dels recursos dels ecosistemes fluvials i terrestres, inclosos la fauna, la flora i els hàbitats.

2. El Consell General d'Aran té atribuïdes competències en l'ordenació, la planificació, la gestió, la denúncia, la vigilància i l'exercici de la potestat sancionadora de l'activitat piscícola i cinegètica, en exercici de les quals aprova anualment els plans tècnics piscícoles i cinegètics d'Aran.

3. Correspon al Consell General d'Aran, en matèria de delimitació d'espais protegits:

a) La potestat per a declarar les figures de protecció i delimitació d'espais, béns, hàbitats i valors naturals que mereixen mesures especials de protecció. La proposició de declaració de qualsevol espai del territori aranès com a figura de protecció especial requereix la participació prèvia del Consell General d'Aran, dels ajuntaments implicats i de les entitats municipals descentralitzades afectades.

b) La gestió de tots els espais limitats a l'àmbit territorial d'Aran.

c) La gestió i la vigilància de la Xarxa Natura 2000 i de tots els espais protegits declarats en el seu territori, inclosa la gestió dels recursos econòmics vinculats a aquestes figures de protecció.

d) La participació per a aprovar els mapes del paisatge i elaborar un catàleg del paisatge en el seu àmbit territorial, amb la conformitat prèvia dels ajuntaments i les entitats municipals descentralitzades afectades.

4. El Consell General d'Aran exerceix al territori d'Aran les funcions d'Administració forestal i té atribuït l'exercici de la potestat sancionadora de totes les matèries transferides. En matèria forestal, és competència del Consell:

a) L'establiment dels mecanismes, en l'àmbit territorial d'Aran, per a la planificació, l'ordenació i la conservació dels recursos forestals, i també per a la regulació dels aprofitaments en sòl rústic i l'atorgament de les autoritzacions preceptives.

b) La gestió forestal de les forests d'utilitat pública pertanyents al catàleg corresponent, llevat de la competència en delimitacions i fitacions.

c) La declaració de compatibilitat d'usos i activitats amb el caràcter d'utilitat pública de les forests.

d) L'establiment de les mesures de prevenció i extinció d'incendis forestals.

e) La vigilància i la potestat sancionadora en matèria d'accés motoritzat al medi natural i als espais naturals protegits, incloses les funcions d'expedició d'autoritzacions, i també la capacitat de fer regulacions que comportin una major protecció.

5. El Consell General d'Aran, amb la conformitat de la Generalitat, exerceix competències en l'establiment dels mecanismes de gestió per a l'eliminació de construccions i instal·lacions en el domini hidràulic de les conques de la Garona, del Noguera Pallaresa i del Noguera Ribagorçana en l'àmbit d'Aran, i també per a la realització d'actuacions que s'executin en els trams urbans, d'acord amb els convenis de gestió de conca signats amb la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre.

6. El Consell General d'Aran ha de disposar d'un servei de prevenció de riscos naturals, especialment en l'àmbit de la predicció d'allaus i en el de la prevenció de riscos hidrològics.

7. El Consell General d'Aran ha de col·laborar amb els municipis aranesos en la gestió dels serveis d'escombraries, recollida i tractament de residus i prestació del servei de deixalleria.

8. El Consell General d'Aran exerceix les competències d'execució al seu territori de les polítiques i mesures d'educació ambiental fixades per les lleis de Catalunya i pel Govern de la Generalitat i pot definir i desenvolupar polítiques i mesures pròpies en aquesta matèria.

ARTICLE 50. ENERGIA I MINES

1. El Consell General d'Aran participa en la planificació de les activitats de producció, emmagatzematge i transport d'energia, en la tramitació de les autoritzacions requerides per a les corresponents instal·lacions i en la promoció i el foment de les energies renovables i de l'eficiència energètica.

2. El Consell General d'Aran participa en la regulació i en la intervenció administrativa i el control de les mines i els recursos miners situats al territori d'Aran i de les activitats extractives, tant d'àrids com de termals, que s'hi duguin a terme.

ARTICLE 51. ACTIVITATS RURALS

1. El Consell General d'Aran exerceix competències en matèria de promoció del desenvolupament i protecció del medi rural i de les activitats productives que li són pròpies, especialment de l'agricultura, la ramaderia, els aprofitaments forestals i els productes artesa-

nals de la indústria agroalimentària, i participa en la gestió dels ajuts i dels fons europeus o de les altres administracions competents.

2. El Consell General d'Aran exerceix competències en l'aplicació i la gestió de les actuacions en matèria de sanitat, higiene, benestar i producció animals.

3. El Consell General d'Aran pot organitzar i promoure fires i certàmens agrícoles, ramaders i forestals.

4. Corresponen al Consell General d'Aran l'autorització i el registre dels nuclis zoològics en l'àmbit d'Aran.

ARTICLE 52. TURISME

1. El Consell General d'Aran té competència per a desenvolupar activitats i donar serveis de promoció turística, inclosa la gestió de la informació, la senyalització i la difusió turístiques.

2. El Consell General d'Aran exerceix les competències dels serveis territorials de la Generalitat en matèria de control dels establiments turístics i participa en la gestió dels ajuts públics del sector.

3. El Consell General d'Aran ha de participar en els òrgans de promoció turística que tinguin relació amb Aran per a facilitar la coordinació entre els establiments propis i altres situats al territori d'Aran.

ARTICLE 53. COMERÇ I CONSUM

1. El Consell General d'Aran exerceix competències d'organització i execució en matèria de comerç interior, que inclouen la formulació i l'aprovació de plans i programes de promoció i organització comercial i l'autorització d'obertura i ampliació de comerços.

2. El Consell General d'Aran exerceix competències en matèria de promoció i autorització d'activitats finals.

3. El Consell General d'Aran exerceix competències en matèria de protecció i promoció de drets i interessos dels consumidors, incloses la gestió dels serveis de mediació entre proveïdors i consumidors i d'informació i defensa de consumidors i usuaris.

4. Correspon al Consell General d'Aran la participació en la formació, l'educació i la informació per a consumidors i usuaris.

5. El Consell General d'Aran participa en la redacció de les normes derivades de la política d'implantació d'equipaments comercials de la Generalitat.

ARTICLE 54. PROMOCIÓ DE L'ECONOMIA

1. El Consell General d'Aran exerceix competències en matèria de promoció i organització de l'activitat econòmica, inclosa la gestió de plans, fons i programes, de la Generalitat o estatals, adreçats al foment de l'activitat econòmica, a la promoció de l'ocupació i a la protecció de les persones a l'atur.

2. El Consell General d'Aran exerceix competències en matèria de promoció i organització de l'artesania i de planificació de la indústria a Aran.

3. El Consell General d'Aran ha de crear l'Observatori Socioeconòmic d'Aran, amb els objectius, entre altres, d'estudiar, actualitzar, gestionar i proposar mesures i accions a les administracions públiques i al conjunt de la societat aranesa en benefici de l'interès general. La composició, l'estructura, les funcions i l'organització de l'Observatori s'estableixen per reglament.

4. El Consell General d'Aran ha de crear l'Oficina de Govern Obert amb els objectius següents:

- a) Promoure la transparència i l'accés a la informació pública.
- b) Potenciar la participació de la ciutadania aranesa en les polítiques públiques.
- c) Garantir el retiment de comptes de les institucions araneses.
- d) Vetllar per la millora de la qualitat democràtica.

5. La composició, l'estructura, les funcions i l'organització de l'Oficina de Govern Obert s'estableixen per reglament.

ARTICLE 55. UNIVERSITATS I RECERCA

1. El Consell General d'Aran participa en la gestió del sistema de beques i ajuts per a la formació universitària i, en general, en la promoció de l'accés de la població aranesa a la universitat.

2. El Consell General d'Aran ha de col·laborar amb la Generalitat en matèria de política de recerca, desenvolupament i innovació, i participar en la gestió dels ajuts i les beques instituïts amb aquests objectius.

3. El Consell General d'Aran juntament amb la Generalitat ha de participar en la implantació i el foment de la universitat telemàtica.

ARTICLE 56. TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I DE LA COMUNICACIÓ

1. El Consell General d'Aran exerceix competències de promoció i gestió de serveis de les tecnologies de la informació i el coneixement, amb la finalitat de garantir-hi el ple accés de la població aranesa.

2. El Consell General d'Aran ha de promoure l'establiment de les infraestructures de comunicació necessàries per a l'accés ple de la població aranesa als serveis de les tecnologies de la informació i el coneixement i participar en la planificació i el control de llur emplaçament, vetllant per la protecció del paisatge i el medi ambient i la salut de les persones.

3. Correspon al Consell General d'Aran, d'acord amb la normativa de l'Estat, la competència en matèria de promoció de l'existència d'un conjunt mínim de ser-

veis d'accés universal i la participació en la gestió del registre d'instal·ladors d'infraestructures comunes de telecomunicacions i del registre de gestors de múltiples al territori d'Aran.

ARTICLE 57. INFRAESTRUCTURES, OBRES PÚBLIQUES I SERVEIS DE MOBILITAT

1. El Consell General d'Aran exerceix les competències de planificació, construcció i manteniment de les carreteres i els camins de la seva titularitat i participa, mitjançant la necessària consulta institucional, en la planificació de les carreteres en l'àmbit d'Aran.

2. El Consell General d'Aran exerceix la competència sobre heliports, altiports i altres infraestructures de transport al territori d'Aran que no tinguin qualificació legal d'interès general. Aquesta competència inclou:

- a) La planificació i la gestió de tots els heliports, altiports, estacions terminals de càrrega i altres infraestructures de transport.
- b) La gestió de domini públic necessària per a prestar el servei, especialment de l'atorgament d'autoritzacions i concessions dins els recintes.

c) El règim econòmic dels serveis, especialment de la potestat tarifària i la recaptació dels tributs i gravàmens relacionats amb la utilització de la infraestructura i del servei que presta.

d) La delimitació de la zona de serveis dels heliports i altiports i la determinació dels usos, dels equipaments i de les activitats complementàries.

3. El Consell General d'Aran ha d'emetre un informe amb caràcter previ amb relació a la qualificació d'interès general de les obres públiques que s'executen íntegrament al territori d'Aran.

4. Corresponen al Consell General d'Aran les competències sobre la planificació, l'autorització, la concessió, el control i la gestió de serveis de transport de viatgers que transcorrin íntegrament dins el territori d'Aran, i també la planificació i la gestió del servei de transport escolar que també hi transcorri íntegrament.

ARTICLE 58. SEGURETAT PÚBLICA

1. El Consell General d'Aran pot promoure l'elaboració de plans de seguretat.

2. El Consell General d'Aran participa en les juntes locals de seguretat i en la Comissió Regional de Seguretat quan es tracten temes relacionats amb la coordinació dels cossos policials presents al territori d'Aran.

ARTICLE 59. PREVENCIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS, EMERGÈNCIES I PROTECCIÓ CIVIL

1. El Consell General d'Aran exerceix la competència de gestió dels serveis d'emergències i protecció civil, que inclou la planificació i l'execució de mesures rela-

tives a les emergències, transport sanitari, rescats de muntanya, protecció civil, els serveis de prevenció i extinció d'incendis i la col·laboració i coordinació amb els serveis que depenen dels ajuntaments, tot sens perjudici de la col·laboració del Consell General d'Aran amb la Generalitat i les altres comunitats veïnes, i també de l'estat francès. La col·laboració amb els serveis de la Generalitat s'ha de dur a terme mitjançant protocols establerts entre la Generalitat i el Consell General d'Aran.

2. El Consell General d'Aran té les competències per a crear i gestionar el servei de bombers, que pot ésser integrat tant per voluntaris com per personal contractat, i per a aprovar-ne la reglamentació.

ARTICLE 60. ASSOCIACIONS, FUNDACIONS, CORPORACIONS DE DRET PÚBLIC I PROFESSIONS TITULADES

La Generalitat ha de comunicar al Consell General d'Aran la creació i la modificació dels estatuts de les associacions, les fundacions, les corporacions de dret públic i les professions titulades existents i que exerceixen a Aran, i també les modificacions que es produeixin en els estaments citats i les professions titulades susceptibles de registre.

ARTICLE 61. DENOMINACIONS I INDICACIONS GEOGRÀFIQUES I DE QUALITAT

El Consell General d'Aran exerceix sobre el seu territori les obligacions de protecció derivades del reconeixement d'una denominació d'origen o d'una indicació geogràfica protegida. Les autoritats competents col·laboren en la protecció de les denominacions geogràfiques i de qualitat araneses fora del territori d'Aran i davant les institucions de protecció europees i internacionals.

ARTICLE 62. ESTADÍSTICA

La Generalitat ha de facilitar al Consell General d'Aran les dades estadístiques que corresponen al territori d'Aran.

ARTICLE 63. TOPONÍMIA D'ARAN

Correspon al Consell General d'Aran la competència en la defensa jurídica i processal dels topònims d'Aran.

ARTICLE 64. TREBALL I RELACIONS LABORALS

1. El Consell General d'Aran té competència en l'elaboració del calendari de dies festius per a tot el territori d'Aran, sens perjudici del calendari de dies festius vigent per a l'Estat i per a Catalunya.

2. El Consell General d'Aran, en l'àmbit d'Aran, exerceix la competència en formació dels demandants d'ocupació i dels treballadors en actiu.

3. La Generalitat ha de garantir la participació del Consell General d'Aran en la negociació col·lectiva i en el registre dels convenis col·lectius de treball quan aquests s'estableixin en l'àmbit d'Aran.

ARTICLE 64 BIS. MITJANS DE COMUNICACIÓ SOCIAL I SERVEIS DE CONTINGUT AUDIOVISUAL

1. La Generalitat ha de garantir la participació del Consell General d'Aran en la gestió del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat i dels serveis públics de comunicació audiovisual que afectin l'àmbit d'Aran.

2. El Consell General d'Aran pot crear un sistema propi de comunicació social i audiovisual pública per a Aran, que ha d'ésser dotat dels mitjans econòmics i financers suficients per a mantenir una premsa escrita i una ràdio i una televisió públiques amb els continguts en la varietat aranesa de l'occità.

TÍTOL IV. DE LES RELACIONS DEL CONSELL GENERAL D'ARAN AMB LA GENERALITAT I AMB LES ALTRES INSTITUCIONS PÚBLIQUES

ARTICLE 65. CAPACITAT D'INICIATIVA LEGISLATIVA

1. El Consell General d'Aran pot exercir la iniciativa legislativa reconeguda per l'article 62.1 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya als òrgans representatius de les entitats supramunicipals de caràcter territorial, d'acord amb el que estableix aquesta llei i la legislació de la Generalitat.

2. Qualsevol afer relatiu als interessos específics d'Aran i al desenvolupament del seu autogovern, inclosa la modificació d'aquesta llei, pot ésser objecte de la iniciativa legislativa que pot exercir el Consell General d'Aran.

3. Sens perjudici del que estableixen els apartats 1 i 2 i d'acord amb l'article 94.4 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, el Consell General d'Aran ha de participar en l'elaboració de les iniciatives normatives que afecten el seu règim especial.

ARTICLE 66. PARTICIPACIÓ DEL CONSELL GENERAL D'ARAN EN L'ACTIVITAT PARLAMENTÀRIA

1. El Consell General d'Aran participa en el procediment legislatiu quan es debaten les iniciatives legislatives que poden afectar de manera directa el territori i el règim especial d'Aran o les competències i els recursos del Consell General d'Aran. Aquesta participació inclou especialment la fase de debat en ponències i comissions.

2. Almenys un cop l'any s'ha de celebrar un debat sobre la situació d'Aran i el desenvolupament del seu autogovern a la comissió parlamentària que correspongui, d'acord amb el Reglament del Parlament. Aquest debat ha de començar amb una exposició del síndic.

3. El Parlament de Catalunya ha de posar a disposició de la seva Oficina d'Aran els mitjans materials i personals necessaris per a poder complir la funció de suport i assessorament als representants de les institucions d'Aran.

ARTICLE 66 BIS. DE LA PROJECCIÓ EXTERIOR D'ARAN

1. El Consell General d'Aran ha d'impulsar la projecció exterior d'Aran, principalment tot allò relacionat amb la seva singularitat, i promoure els interessos en aquest àmbit, sens perjudici de les competències d'altres administracions en matèria d'acció exterior.

2. El Consell General d'Aran té capacitat per a portar a terme accions amb projecció exterior que derivin directament de les seves competències, sia de manera directa o per mitjà de la participació en els òrgans i organismes de la Generalitat.

3. La Generalitat ha de garantir la participació d'Aran en l'acció transfronterera i interregional d'acord amb el que estableix l'apartat 1.

4. La Generalitat ha de projectar i promocionar l'ocità, *aranès* a Aran, perquè obtingui el reconeixement internacional.

5. La Generalitat ha de facilitar la participació del Consell General d'Aran en la Comunitat de Treball dels Pirineus en els àmbits que l'afectin.

ARTICLE 67. SINGULARITAT DE LES RELACIONS DEL CONSELL GENERAL D'ARAN AMB EL GOVERN DE LA GENERALITAT

1. El síndic es relaciona institucionalment amb el president de la Generalitat.

2. Les relacions ordinàries entre el Consell General d'Aran i el Govern i l'Administració de la Generalitat s'han de canalitzar per mitjà de la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran i l'òrgan establert per la norma que regula l'organització interna de l'Administració de la Generalitat. Aquest òrgan ha d'incorporar en la seva denominació la d'Aran.

3. D'acord amb l'article 5, Aran no s'integra en cap divisió territorial per a l'organització dels serveis de la Generalitat i es relaciona i es coordina amb aquesta i amb les altres institucions públiques de Catalunya d'acord amb el que estableix aquesta llei.

ARTICLE 68. PARTICIPACIÓ EN LES DECISIONS I COORDINACIÓ AMB ELS SERVEIS DE LA GENERALITAT

1. Quan l'Administració de la Generalitat exerceix competències que, pel que fa a Aran, estan atorgades al Consell General d'Aran, l'òrgan de l'Administració de la Generalitat que les exerceix a la resta del territori ha de garantir la participació dels representants del Consell en la planificació i programació quan això

afecti l'exercici de les competències del Consell, especialment pel que fa a les matèries relacionades amb la muntanya, amb els recursos naturals i amb la resta de territoris d'Occitània. Aquest òrgan també ha de garantir la coordinació dels serveis d'ambdues administracions i amb aquesta finalitat es poden formalitzar els convenis i protocols corresponents.

2. La Generalitat ha de garantir la participació del Consell General d'Aran, amb l'acord previ de la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran, en els òrgans de coordinació, col·laboració o de participació d'altres administracions o entitats en exercici de competències de la Generalitat, quan hi hagi coincidència, parcial o total, entre les matèries objecte de l'activitat d'aquests òrgans i les que són objecte de competències exercides pel Consell General d'Aran.

3. Sens perjudici del que estableix l'apartat 1, les institucions catalanes han de permetre que Aran pugui decidir, negociar i participar en tots els àmbits polítics i tècnics d'estructures administratives, espanyoles o europees, en què es prenen decisions que afecten Aran de manera directa.

ARTICLE 69. LA COMISSIÓ BILATERAL GOVERN DE LA GENERALITAT - CONSELL GENERAL D'ARAN

1. La Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran és l'òrgan permanent de relació entre els governs i les administracions de la Generalitat i d'Aran, als efectes següents:

a) El desenvolupament del règim especial d'Aran establert per aquesta llei d'acord amb les previsions de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

b) L'adopció dels acords de transferència de competències o traspasos de béns i serveis que corresponguin.

c) L'estudi, l'impuls i, si escau, l'autorització dels instruments de coordinació i col·laboració entre ambdós nivells de govern i administració.

d) La participació de les institucions araneses en els procediments de presa de decisions de la Generalitat.

2. Corresponen a la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran les funcions següents:

a) Analitzar l'aplicació d'aquesta llei i del règim especial que estableix, i també les iniciatives que es plantejgin per a desplegar-la o reformar-la.

b) Estudiar, debatre i fer propostes per al desenvolupament de l'autogovern d'Aran i de les institucions araneses.

c) Proposar la transferència o la delegació de competències de la Generalitat al Consell General d'Aran i acordar els traspasos de béns i serveis inherents a les competències del Consell.

d) Impulsar les relacions de coordinació i col·laboració entre el Govern de la Generalitat i el Consell General d'Aran.

e) Definir els criteris i els mecanismes de col·laboració i coordinació entre els departaments i els serveis de l'Administració de la Generalitat i els del Consell General d'Aran i conèixer i, si escau, resoldre les incidències que es presentin en el desenvolupament de llur activitat.

f) Garantir l'intercanvi d'informació entre ambdues administracions, en tots els àmbits d'interès comú i, en particular, sobre l'execució dels acords adoptats per la Comissió Bilateral.

g) Facilitar la participació del Consell General d'Aran en les iniciatives normatives del Govern de la Generalitat que poden incidir directament en l'autogovern d'Aran i analitzar les proposicions de llei que el Consell General d'Aran presenti al Parlament.

h) Exercir les funcions que li atribueix el títol V d'aquesta llei en l'àmbit del finançament del Consell General d'Aran.

i) Interpretar i resoldre els dubtes que puguin sorgir en el desenvolupament de l'autogovern d'Aran o en l'execució dels acords de la Comissió Bilateral.

j) Dur a terme la coordinació en matèria de normalització i política lingüística de l'occità, *aranès* a Aran.

k) Garantir, d'acord amb la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, *aranès* a l'Aran, el finançament adequat i suficient de les polítiques lingüístiques amb relació a l'*aranès* i la coordinació entre ambdues institucions en aquest àmbit.

3. La Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran és integrada per un nombre igual de representants del Consell i de la Generalitat i és copresidida pel conseller corresponent i pel síndic.

4. Els acords de la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran s'adopten per consens entre les dues representacions.

5. La Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran adopta el seu reglament intern i d'organització i funcionament per acord de les dues parts. El reglament determina la periodicitat de les reunions del Ple de la Comissió, garantint que es reuneix almenys un cop l'any.

ARTICLE 70. LES RELACIONS DEL CONSELL GENERAL D'ARAN AMB ELS MUNICIPIS

1. Les relacions entre el Consell General d'Aran i els municipis aranesos són de col·laboració i coordinació, per a servir amb eficàcia i eficiència els interessos d'Aran i de les seves collectivitats, amb ple respecte vers les competències i l'autonomia respectives.

2. Per a establir una relació periòdica entre els ajuntaments i el Consell General d'Aran, s'ha de crear un consell d'alcaldes com a òrgan consultiu i de participació, que s'ha de reunir com a mínim cada dos mesos.

ARTICLE 71. ARAN I LES NOVES DIVISIONS TERRITORIALS DE CATALUNYA

1. D'acord amb els articles 90 i 91 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, els òrgans corresponents han de transferir anualment al Consell General d'Aran i als ajuntaments d'Aran la part de llurs despeses corrents i d'inversió que, segons criteris de proporcionalitat, correspondria destinar a Aran, en aplicació dels criteris vigents i en els termes que fixi la comissió mixta a què fa referència l'apartat 2.

2. S'ha de crear una comissió mixta corresponent a l'àmbit territorial que correspongui, com a òrgan estable de coordinació i col·laboració entre institucions.

ARTICLE 72. RELACIONS DE COOPERACIÓ

El Consell General d'Aran pot establir acords de cooperació i constituir consorcis amb entitats territorials de Catalunya o de la resta de l'Estat i, per raons de veïnatge, amb França, si així ho aconsella la prestació de serveis i el desenvolupament d'activitats.

ARTICLE 73. PARTICIPACIÓ CIUTADANA

El Consell General d'Aran ha de promoure la implicació dels ciutadans en tots els afers de govern que impliquin el territori d'Aran i ha de desenvolupar els instruments necessaris per al foment de la participació ciutadana en els diferents àmbits competencials que li atribueix aquesta llei.

TÍTOL V. DEL FINANÇAMENT DEL CONSELL GENERAL D'ARAN

ARTICLE 74. EL FONS PER AL FINANÇAMENT DEL CONSELL GENERAL D'ARAN

1. La Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya ha de crear i dotar, en qualitat de capítol específic, el Fons per al finançament del Consell General d'Aran, amb la finalitat de garantir, al marge del finançament a què fa referència l'article 35.4, la suficiència de recursos del Consell General d'Aran per a:

a) Cobrir les despeses de funcionament ordinari del Consell.

b) Exercir les competències que li hagin estat transferides i, en general, les que estableixen aquesta i altres lleis.

c) Desenvolupar l'autogovern.

2. Els recursos del Fons han d'ésser transferits per trimestres avançats al Consell General d'Aran.

3. El Fons s'ha de crear sens perjudici del que estableix la Llei de pressupostos de la Generalitat amb relació als percentatges de participació a favor del Consell General d'Aran en el fons de cooperació local de Catalunya.

4. El Fons s'ha de fixar d'acord amb el cost efectiu que comporta per al Consell General d'Aran l'exercici de les competències i altres despeses a què fa referència l'apartat 1, inclosos els serveis transferits per l'Administració de la Generalitat, i d'acord amb les propostes que formuli la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran.

5. Durant el procés d'elaboració del projecte de pressupostos de la Generalitat, el departament competent ha d'informar el Consell General d'Aran de la dotació corresponent al Fons de cooperació local de la Generalitat amb el Consell General d'Aran per a l'exercici següent.

6. El Consell General d'Aran té autonomia per a aplicar els recursos procedents del Fons de cooperació local als serveis i altres activitats de la seva competència.

ARTICLE 75. ALTRES ASSIGNACIONS O PARTICIPACIONS EN LA LLEI DE PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

1. A més del Fons per al finançament del Consell General d'Aran, les lleis de pressupostos de la Generalitat també poden establir altres partides específiques per al Consell General d'Aran, amb l'objectiu de promoure la col·laboració del Consell en l'exercici de les competències de l'Administració de la Generalitat o per a assolir les finalitats d'aquesta.

2. El Consell General d'Aran, si escau, també pot obtenir recursos de la Generalitat procedents de partides finalistes adreçades a entitats territorials o locals.

ARTICLE 76. TRIBUTACIÓ PRÒPIA

D'acord amb la normativa general fiscal i tributària, el Consell General d'Aran pot proposar al Parlament de Catalunya l'establiment per llei de tributs propis d'Aran.

ARTICLE 77. ALTRES INGRESSOS

1. El Consell General d'Aran, a més dels recursos que fixa aquest títol, es finança amb:

- a) Ingressos de dret privat.
- b) Taxes i preus públics per a la prestació de serveis i per a la realització d'activitats de la seva competència.
- c) Contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, ampliació o millora dels serveis de la seva competència.
- d) Subvencions, multes i altres ingressos de dret públic.

e) Altres ingressos que siguin procedents.

2. El Consell General d'Aran ha de participar en els ingressos de les noves divisions territorials de Catalunya que estableixen els articles 90 i 91 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, en la mateixa proporció en què exerceixi les seves competències.

3. El Consell General d'Aran pot rebre aportacions dels municipis aranesos.

4. El Consell General d'Aran pot participar en els tributs d'altres àmbits administratius.

TÍTOL VI. DE LA MODIFICACIÓ DE LA LLEI

ARTICLE 78. PROCEDIMENT

Les disposicions d'aquesta llei poden ésser modificades mitjançant el procediment de modificació legislativa que estableix l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

a) La iniciativa pot ésser adoptada tant pel Consell General d'Aran com pel Govern de la Generalitat o el Parlament de Catalunya.

b) La Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran ha d'aprovar per unanimitat dels seus membres la proposta de modificació de la Llei, que el Govern de la Generalitat ha d'aprovar com a projecte de llei i presentar al Parlament per a la tramitació parlamentària corresponent.

c) Si no hi ha l'acord de la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran a què fa referència la lletra *b*, qui hagi adoptat la iniciativa pot exercir-la directament davant del Parlament.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

PRIMERA. COMPETÈNCIES DEL CONSELL GENERAL D'ARAN

Aquesta disposició ha estat suprimida.

PRIMERA BIS. RECONeixEMENT DEL DRET DE DECIDIR DEL POBLE ARANÈS

El Parlament de Catalunya reconeix el dret del poble aranès a decidir el seu futur.

SEGONA. REFERÈNCIES A L'INSTITUT D'ESTUDIS ARANESI

Aquesta disposició ha estat suprimida.

TERCERA. REFERÈNCIES A LA COMISSIÓ D'URBANISME D'ARAN

Les referències que la normativa vigent fa a la Comissió Territorial d'Urbanisme de la Val d'Aran s'entenen fetes a la Comissió d'Urbanisme d'Aran.

TERCERA BIS. DESPLEGAMENT DE LA LLEI

Sens perjudici del que estableix l'article 36, s'autoritza el Govern de la Generalitat perquè dicti les disposicions necessàries per al desplegament d'aquesta llei.

TERCERA TER. NATURALESIA DE LA LLEI

D'acord amb el que disposa l'article 62.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, aquesta llei té la naturalesa de llei de desenvolupament bàsic de l'Estatut.

TERCERA QUATER. REVISIÓ DEL MODEL DE FINANÇAMENT ARANÈS

A comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, en un termini màxim de tres anys, la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran ha de revisar i estudiar la idoneïtat del model de finançament establert pel capítol V i negociar i acordar les modificacions que escaiguin. En qualsevol cas, la modificació total o parcial d'aquest model ha de complir els principis de transparència, estabilitat i coordinació d'acord amb les propostes del Consell General d'Aran sobre aquesta matèria.

TERCERA QUINQUES. PAISATGE I PATRIMONI CULTURAL D'ARAN

El paisatge i el patrimoni cultural d'Aran són dos dels trets característics especials del territori, en conseqüència les administracions públiques han de vetllar d'una manera especial per conservar-los i preservar-los.

TERCERA SEXIES. CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL D'ARAN

El Consell General d'Aran ha d'impulsar el funcionament del Consell Econòmic i Social d'Aran.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES**PRIMERA. ARAN EN LA LLEI ELECTORAL DE CATALUNYA**

1. La Llei electoral de Catalunya ha de tenir en compte la singularitat històrica, política, cultural i lingüística d'Aran, i garantir-ne la representativitat al Parlament.

2. Mentre no s'aprovi la Llei electoral de Catalunya, la junta electoral competent per a les eleccions a Aran és la junta provincial.

SEGONA. ARAN EN LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

En el marc d'una modificació de la Constitució espanyola, el Parlament ha de proposar el reconeixement de l'autonomia política d'Aran, dels seus drets històrics i de la seva singularitat.

SEGONA BIS. EL PROHOM D'ARAN

Mentre el Consell General d'Aran no reguli les funcions del Prohom d'Aran, aquestes són atribuïdes al Síndic de Greuges de Catalunya.

SEGONA TER. INTEGRACIÓ D'ARAN EN LA DIVISIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA

El que disposa l'article 5 d'aquesta llei s'ha d'entendre en els termes establerts per la disposició addicional quarta de la Llei 30/2010, del 3 d'agost, de vegueries.

SEGONA QUATER. ACORDS DE TRASPÀS DE FUNCIONS I SERVEIS

1. La Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran ha d'establir el calendari del procés de traspàs de funcions i serveis i, si escau, acordar la resta de mesures normatives o institucionals que s'hagin d'adoptar per a la plena eficàcia de les competències que aquesta llei atribueix a Aran.

1 bis. Sens perjudici del que estableix l'apartat 1, en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta llei, la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran ha de negociar la dotació del Fons per al finançament del Consell General d'Aran a què fa referència l'article 74.1.

2. Els acords de traspàs de funcions i serveis han de determinar els serveis i els recursos que ha d'assumir el Consell General d'Aran per a l'exercici de les seves competències i precisar, si escau, la delimitació de les funcions afectades pel traspàs i les fórmules de col·laboració entre ambdues administracions per a l'exercici de les competències respectives.

3. El que estableix aquesta disposició no és aplicable a les matèries de l'article 35.4.

SEGONA QUINQUES. REFERÈNCIES TERRITORIALS

Les denominacions *comarca* i *consell comarcal* no són aplicables a Aran i al Consell General d'Aran. Tota referència en aquests termes en normes anteriors a l'entrada en vigor d'aquesta llei s'han d'entendre fetes a Aran i al Consell General d'Aran.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Es deroga la Llei 16/1990, del 13 de juliol, sobre el règim especial de la Vall d'Aran.

DISPOSICIONS FINALS**PRIMERA. HABILITACIÓ DE CRÈDIT PER A L'APLICACIÓ DE LA LLEI**

S'autoritza el Govern de la Generalitat perquè habiliti els crèdits necessaris per a aplicar les disposicions d'aquesta llei.

SEGONA. MODIFICACIÓ DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA

S'afegeix un apartat, el 3, a l'article 442-13 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 442-13. Destinació dels béns

»1. La Generalitat de Catalunya ha de destinar els béns heretats o llur producte o valor a establiments d'assistència social o a institucions de cultura, preferentment del municipi de la darrera residència habitual del causant a Catalunya. Si no n'hi ha en el dit municipi, s'han de destinar als establiments o a les institucions d'Aran o, si tampoc no n'hi ha a Aran, als de caràcter general a càrrec de la Generalitat.

»2. Si en el cabal relict hi ha finques urbanes, la Generalitat de Catalunya les ha de destinar preferentment al compliment de polítiques d'habitatge social, sia directament sia reinvertint el producte obtingut en alienar-les, segons llurs característiques.

»3. El Consell General d'Aran és receptor dels béns heretats en el lloc de la Generalitat de Catalunya si el causant de la successió intestada té residència a Aran.»

SEGONA BIS. MODIFICACIÓ DELS FONDS DEL MODEL DE FINANÇAMENT AUTONÒMIC

Si es modifiquen els fons del model de finançament autonòmic existents en el moment de l'entrada en vigor aquesta llei, la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Consell General d'Aran ha de determinar les transferències que els substitueixin.

TERCERA. VERSIÓ EN ARANÈS

La versió en aranès d'aquesta llei i de la normativa que la desplega s'ha de publicar en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

TERCERA BIS. ENTRADA EN VIGOR

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

TERCERA TER. CONSULTA SOBRE EL CONTINGUT DE LA LLEI

La Generalitat, amb la participació del Consell General d'Aran, d'acord amb la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i altres formes de participació ciutadana, ha d'iniciar un procés informatiu i participatiu per a convocar, en un termini no superior a sis mesos a comptar de l'endemà de la celebració de les eleccions locals immediatament següents a l'aprovació d'aquesta llei, una consulta al poble aranès per a conèixer l'opinió sobre el text aprovat.

Palau del Parlament, 15 de gener de 2015

El secretari de la Comissió El president de la Comissió
Celestino Corbacho i Chaves Sergi Sabrià i Benito

Esmenes reservades per a defensar en el Ple

ARTICLE 1. ARAN

6 ESMENA NÚM. 6
D'addició
Grup Mixt (3)

«Article 1. Aran

2. *Aran és un territori amb un gran patrimoni i valor natural on els seus paisatges, els seus prats, les seves pastures i les seves muntanyes necessiten d'una especial protecció.»*

7 ESMENA NÚM. 7
D'addició
Grup Mixt (4)

«Article 1. Aran

2. *La realitat nacional d'Aran, amb la seva llengua i cultura occitanes, li confereix una identitat nacional pròpia distinta de la resta del Principat de Catalunya, al qual és integrada de manera voluntària. Aran forma part de la nació occitana que, igual que Catalunya, encara no ha esdevingut un Estat com a tal però gaudeix d'uns drets històrics com a nació. Per tant, Aran és una part d'una comunitat nacional, lingüística i cultural que depassa les fronteres de Catalunya i de l'Estat espanyol; i com a tal, les institucions catalanes li garanteixen el dret a decidir el seu futur polític.»*

ARTICLE 2. OBJECTE

9 ESMENA NÚM. 9
De supressió
GP de Ciutadans (1)

«Article 2. Objecte

1. Aquesta llei estableix el règim especial propi d'Aran, amb l'objectiu de protegir-ne el caràcter singular, els drets històrics i la identitat, que són reconeguts, emparats i respectats pels articles 11 i 94 i la disposició addicional cinquena de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

2. Aquest règim especial reconeix el dret i la realitat de l'organització institucional, política i administrativa d'Aran i en garanteix les competències, els recursos i l'autonomia per a ordenar, governar i gestionar els afers públics i els interessos generals del seu territori.»

ARTICLE 3. NATURALES I RÈGIM JURÍDIC

11 ESMENA NÚM. 11*De modificació*

GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerres Unida i Alternativa (4)

«1. Aran, com a comunitat política i entitat de naturalesa territorial-nacional, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment de les seves funcions, que exerceix mitjançant el Conselh Generau d'Aran i les altres institucions d'autogovern que regula aquesta llei.»

ADDICIÓ DE NOUS APARTATS

12 ESMENA NÚM. 12*D'addició*

GP de Ciutadans (2)

«Article 3. Naturalesa i règim jurídic

1. Aran, com a comunitat política i entitat de naturalesa territorial, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment de les seves funcions, que exerceix mitjançant el Conselh Generau d'Aran i les altres institucions d'autogovern que regula aquesta llei.

2. Les institucions araneses exerceixen funcions pròpies del Govern i de l'Administració de la Generalitat i funcions que corresponen a l'Administració local.

3. Les institucions araneses es regeixen pel règim jurídic que estableixen aquesta llei i les normes que la despleguen i, en tot allò que no disposen aquestes, pel que estableixen les normes aplicables als ens locals de Catalunya.

4. *En cap cas les competències d'Aran vulneraran les lleis o sobrepassaran els límits competencials establerts per la Constitució Espanyola i per l'estatut d'Autonomia de Catalunya.»*

ARTICLE 4. TERRITORI

15 ESMENA NÚM. 15*D'addició*

GP Socialista (1)

S'addiciona un incís a l'article 4, amb la redacció següent:

«Article 4. Territori

El territori d'Aran és format pels sis terçons històrics, procedents de la subdivisió dels tres terçons inicials, de Pujòlo, Arties e Garòs, Castièro, Marcatosa, Lairissa i Quate Lòcs, integrats pels nuclis de població següents:

[...]»

ARTICLE 5. INTEGRACIÓ SINGULAR D'ARAN EN LA DIVISIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA

16 ESMENA NÚM. 16*De modificació*

GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerres Unida i Alternativa (5)

«Aran, pel seu caràcter singular nacional, no pot ésser inclòs dins de cap divisió territorial ni administrativa de Catalunya que no sigui ell mateix.»

ARTICLE 6. AUTONOMIA I POSICIÓ INSTITUCIONAL

18 ESMENA NÚM. 18*De modificació*

GP del Partit Popular de Catalunya (1)

Article 6

«[...] 1. Corresponen al Conselh Generau d'Aran [...]»

19 ESMENA NÚM. 19*D'addició*

GP de Ciutadans (3)

«Article 6. Autonomia i posició institucional

1. Corresponen a Aran, per raó de l'autonomia estatutàriament garantida:

a) Les competències per a la gestió dels interessos propis, que pot exercir sota la seva responsabilitat, i la capacitat d'intervenir en qualsevol afer que afecti el territori.

b) Els recursos financers suficients per a complir de manera eficient i eficaç les seves funcions i per a aportar els serveis de la seva competència, amb autonomia per a gestionar-los.

c) Les potestats administratives superiors que la normativa de règim local atribueix a les entitats de naturalesa territorial, especialment la potestat per a adoptar disposicions de caràcter general. En l'exercici d'aquesta potestat i del principi democràtic que el legitima, el Conselh Generau d'Aran regula els àmbits de les seves competències i dels seus interessos amb l'únic límit de no vulnerar les lleis.

2. Aran, per mitjà del Conselh Generau d'Aran, es relaciona directament amb les institucions de la Generalitat i de l'Estat, d'acord amb el que estableix aquesta llei. També pot establir relacions de relleu internacional amb institucions i organismes d'altres països, especialment de l'àmbit occità. *En cap cas, aquestes relacions vulneraran les lleis o sobrepassaran els límits competencials establerts per la Constitució Espanyola i per l'estatut d'Autonomia de Catalunya.»*

ARTICLE 7. ELS SÍMBOLS

21 ESMENA NÚM. 21
De supressió i addició
Grup Mixt (8)

«Article 7. Els símbols

2. La bandera d'Aran és del color burdeus tradicional dels penons de les parròquies araneses, amb l'escut d'Aran enquadrat al centre per la creu occitana de color groc amb la creu occitana d'or enquadrada al centre, els braços de la qual acaben en punta i acollint al seu mig l'escut d'Aran.»

3. L'escut d'Aran és quadrilong i en proporció de cinc per sis d'ample i llarg respectivament; truncat i timbrat amb la corona reial catalanoaragonesa del segle XIV, amb un primer nivell d'argent amb una clau en faixa de sable i un segon nivell d'or amb quatre pals de gules arrodonit en la seva punta i en una proporció d'1 per 1,1 d'ample i llarg respectivament; trucat primer d'argent amb una clau en faixa de sable i segon d'or amb quatre pals de gules. Timbrat amb la corona reial oberta del segle XIV dels reis d'Aragó.

23 ESMENA NÚM. 23
De modificació
Grup Mixt (7)

«Article 7. Els símbols

1. Els símbols que expressen la identitat nacional d'Aran són la bandera, l'escut, la seva festa (el Dia d'Aran) i l'himne.»

24 ESMENA NÚM. 24
De supressió
GP de Ciutadans (4)

«Article 7. Els símbols

1. Els símbols que expressen la identitat nacional d'Aran són la bandera, l'escut i l'himne.

2. La bandera d'Aran és del color bordeus tradicional dels penons de les parròquies araneses, amb l'escut d'Aran enquadrat al centre per la creu occitana de color groc.

3. L'escut d'Aran és quadrilong i en proporció de cinc per sis d'ample i llarg respectivament; truncat i timbrat amb la corona d'Aragó reial catalanoaragonesa del segle XIV, amb un primer nivell d'argent amb una clau en faixa de sable i un segon nivell d'or amb quatre pals de gules.

4. L'himne d'Aran és *Montanhes araneses* (Muntanyes araneses).

5. La festa d'Aran és el Dia d'Aran, que se celebra el 17 de juny.»

26 ESMENA NÚM. 26
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (6)

«4. L'himne d'Aran és la versió aranesa de l'himne nacional occità *Se canta, coneguda a l'Aran amb el nom de Montanhes araneses* (Muntanyes araneses).»

28 ESMENA NÚM. 28
De supressió i addició
Grup Mixt (6)

«Article 7. Els símbols

4. L'himne d'Aran és *Se Cante, denominat Montanhes araneses* (Muntanyes araneses) a Aran.»

ARTICLE 8. LLENGUA PRÒPIA I LLENGÜES OFICIALS

32 ESMENA NÚM. 32
De supressió i addició
GP de Ciutadans (5)

«Article 8. Llengua pròpia i llengües oficials

1. L'aranès, nom que rep la varietat autòctona de l'occità, és la llengua oficial pròpia d'Aran, així com ho són el castellà i el català, i com a tal:

a) És la llengua d'ús normal del Conselh Generau d'Aran, de l'Administració local aranesa i de les altres entitats que en depenen, així com ho són el castellà i el català.

b) És la llengua d'ús normal dels mitjans de comunicació públics en tots els formats, especialment dels dependents de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, de les entitats locals i de llurs ens associatius al territori d'Aran, així com ho són el castellà i el català.

c) És la llengua vehicular i d'aprenentatge als centres educatius d'Aran, així com ho són el castellà i el català en una proporció raonable.

2. L'aranès, juntament amb el català i el castellà, és oficial a Aran i a Catalunya, de conformitat amb el que estableixen l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, aquesta llei i les lleis que estableixen el règim lingüístic de les llengües a Catalunya. Conseqüentment, a Aran, totes les persones tenen els drets lingüístics a què fa referència l'article 9.

3. Els poders públics han de protegir l'aranès en tots els àmbits i sectors i n'han de fomentar la utilització, la difusió i el coneixement.

4. La Generalitat mitjançant les seves polítiques lingüístiques i el Conselh Generau d'Aran en el marc de les seves competències han de coordinar llurs actuacions en matèria de llengua, i impulsar l'ús de l'aranès en les àrees en què la normalització és especialment difícil, com és el cas de l'Administració de justícia.

5. La protecció a Catalunya de l'aranès com a llengua pròpia d'Aran, en tots els àmbits i sectors, el foment, la difusió i el coneixement d'aquesta llengua i l'ús oficial són regulats per llei.»

35 ESMENA NÚM. 35
De modificació
GP del Partit Popular de Catalunya (3)

Article 8

«[...] 1. L'aranès, nom que rep la varietat autòctona de l'occità, és la llengua pròpia d'Aran i com a tal:

- a) És la llengua *habitual* del Conselh Generau d'Aran, de l'Administració local aranesa i de les altres entitats que en depenen.
- b) És la llengua d'ús normal dels mitjans de comunicació públics en tots els formats, especialment dels dependents de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, de les entitats locals i de llurs ens associatius al territori d'Aran.
- c) És, *conjuntament amb el català i el castellà*, la llengua vehicular i d'aprenentatge als centres educatius d'Aran. [...]»

ARTICLE 9. DRETS LINGÜÍSTICS

38 ESMENA NÚM. 38
De supressió
GP de Ciutadans (6)

«Article 9. Drets lingüístics

1. A Aran totes les persones tenen el dret de conèixer i utilitzar l'aranès, i d'ésser atesos oralment i per escrit en aquesta llengua en les relacions amb totes les administracions públiques, inclosa l'Administració electoral, i amb les entitats públiques i privades que en depenen. Els actes administratius i disposicions generals, i també els instruments de fe pública, dictats en aranès produeixen plens efectes jurídics.

2. A Aran totes les persones, en llurs relacions amb la justícia, el notariat i els registres públics tenen el dret d'utilitzar l'aranès i de rebre documentació en aquesta llengua si ho sol·liciten, sense que això suposi un cost addicional per al ciutadà i sense que puguin patir indefensió ni retards indeguts per la llengua emprada.

3. A Aran totes les persones tenen dret a ésser atesos oralment i per escrit en aranès en llur condició d'usuàries o consumidores de béns, productes i serveis en els termes que disposen les lleis. Les entitats, empreses i establiments oberts al públic a Aran resten subjectes al deure de disponibilitat lingüística en els termes que estableixen les lleis.»

39 ESMENA NÚM. 39
De supressió
GP de Convergència i Unió (6)

«Article 9. Drets lingüístics

1. A Aran totes les persones tenen el dret de conèixer i utilitzar l'aranès, i d'ésser atesos oralment i per escrit en aquesta llengua en les relacions amb totes les administracions públiques, inclosa l'Administració electoral, i amb les entitats públiques i privades que en depenen. Els actes administratius i disposicions generals, i també els instruments de fe pública, dictats en aranès produeixen plens efectes jurídics.

2. A Aran totes les persones, en llurs relacions amb la justícia, el notariat i els registres públics tenen el dret d'utilitzar l'aranès i de rebre documentació en aquesta llengua si ho sol·liciten, sense que això suposi un cost addicional per al ciutadà i sense que puguin patir indefensió ni retards indeguts per la llengua emprada.»

40 ESMENA NÚM. 40
De modificació
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (8)

Modificació de l'article 9 substituint *aranès* per *occità* a tots els punts.

41 ESMENA NÚM. 41
De supressió i addició
Grup Mixt (12)

«Article 9. Drets lingüístics

1. A Aran totes les persones tenen el *deure de conèixer l'occità i el dret d'utilitzar-lo* dret de conèixer i utilitzar l'aranès, i d'ésser atesos oralment i per escrit en aquesta llengua en les relacions amb totes les administracions públiques, inclosa l'Administració electoral, i amb les entitats públiques i privades que en depenen. Els actes administratius i disposicions generals, i també els instruments de fe pública, dictats en *occità* aranès produeixen plens efectes jurídics.

2. A Aran totes les persones, en llurs relacions amb la justícia, el notariat i els registres públics tenen el dret d'utilitzar *l'occità* aranès i de rebre documentació en aquesta llengua si ho sol·liciten, sense que això suposi un cost addicional per al ciutadà i sense que puguin patir indefensió ni retards indeguts per la llengua emprada.

3. A Aran totes les persones tenen dret a ésser atesos oralment i per escrit en *occità* aranès en llur condició d'usuàries o consumidores de béns, productes i serveis en els termes que disposen les lleis. Les entitats, empreses i establiments oberts al públic a Aran resten subjectes al deure de disponibilitat lingüística en els termes que estableixen les lleis.»

43 ESMENA NÚM. 43
De modificació
GP del Partit Popular de Catalunya (4)

Article 9

«3. A Aran totes les persones tenen dret a ésser ateses oralment i per escrit en llur condició d'usuàries o consumidores de béns, productes i serveis en els termes que disposen les lleis. Les entitats, empreses i establiments oberts al públic procuraran l'atenció al ciutadà en qualsevol de les llengües oficials a l'Aran.»

ARTICLE 10. CULTURA

47 ESMENA NÚM. 47
D'addició
GP Socialista (6)

S'addiciona un nou apartat quart a l'article 10, amb la redacció següent:

«Article 10. Cultura

[...]

4. El Conselh Generau d'Aran, en el marc de les seves competències, crearà i dotarà d'estructura l'ens dedicat a l'estudi, desenvolupament i promoció de la cultura aranesa. Aquest ens englobarà els àmbits d'història, patrimoni, etnologia, estudis jurídics, arqueologia, art, arxivística, així com aquells que facin referència al patrimoni immaterial.

Aquest ens estarà dotat d'un reglament, que establirà el seu funcionament, i d'autonomia financera. Les seves funcions seran l'assessorament al Conselh Generau d'Aran, i a la resta d'administracions públiques, en les matèries que li són pròpies.»

48 ESMENA NÚM. 48
D'addició
GP Socialista (7)

S'addiciona un nou apartat cinquè a l'article 10, amb la redacció següent:

«Article 10. Cultura

[...]

5. Els informes en matèria d'heràldica que pugui emetre aquest ens tindran caràcter vinculant.»

ADDICIÓ DE NOUS TÍTOLS

50 ESMENA NÚM. 50
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (1)

«Títol I bis. Drets i deures i principis rectors

Capítol I. Drets i deures

Article. Drets i deures

Sens perjudici dels drets i deures reconeguts a l'Estatut d'Autonomia, els ciutadans i ciutadanes de l'Aran tenen, en el seu àmbit territorial, els drets que es regulen a la present llei.

Article. Dret de participació

1. Els ciutadans de l'Aran tenen dret a participar en condicions d'igualtat en els afers públics de l'Aran, de manera directa o bé per mitjà de representants, en els supòsits i en els termes que estableixen l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i les lleis.

2. Els ciutadans de l'Aran tenen dret a elegir llurs representants en els òrgans polítics representatius i a presentar-s'hi com a candidats, d'acord amb les condicions i els requisits que estableixen les lleis.

3. Els ciutadans de l'Aran tenen dret a promoure i a presentar iniciatives legislatives al Parlament, en els termes que estableixen aquest Estatut i les lleis.

4. Els ciutadans de l'Aran tenen dret a dirigir peticions i a plantejar queixes, en la forma i amb els efectes que estableixen les lleis, a les institucions i a l'Administració de la Generalitat, i al Conselh Generau d'Aran, en matèries de les competències respectives. La llei ha d'establir les condicions d'exercici i els efectes d'aquest dret i les obligacions de les institucions receptores.

5. Els ciutadans de l'Aran tenen dret a promoure la convocatòria de consultes populars per al Conselh Generau d'Aran, en matèria de les seves competències, en la forma i amb les condicions que les lleis estableixen.

Article. Drets d'accés als serveis públics i a una bona administració

1. Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat als serveis públics i als serveis econòmics d'interès general. Les administracions públiques han de fixar les condicions d'accés i els estàndards de qualitat d'aquests serveis, amb independència del règim de llur prestació.

2. Totes les persones tenen dret que els poders públics de l'Aran les tractin, en els afers que les afecten, d'una manera imparcial i objectiva, i que l'actuació dels poders públics sigui proporcionada a les finalitats que la justifiquen.

3. Les lleis han de regular les condicions d'exercici i les garanties dels drets a què fan referència els apartats 1 i 2 i han de determinar els casos en què les ad-

ministracions públiques de l'Aran i els serveis públics que en depenen han d'adoptar una carta de drets dels usuaris i d'obligacions dels prestadors.

Capítol II. Principis rectors

Article. Disposicions generals

El Conselh Generau d'Aran ha d'orientar les polítiques públiques d'acord amb els principis rectors que estableixen la Constitució, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i aquesta llei. En l'exercici de llurs competències, ha de promoure i adoptar les mesures necessàries per a garantir-ne l'eficàcia plena.

Article. Protecció de les persones i de les famílies

1. El Conselh Generau ha de tenir com a objectiu la millora de la qualitat de vida de totes les persones.

2. El Conselh Generau ha de garantir la protecció jurídica, econòmica i social de les diverses modalitats de família que regulen les lleis, com a estructura bàsica i factor de cohesió social i com a primer nucli de convivència de les persones. Així mateix, ha de promoure les mesures econòmiques i normatives de suport a les famílies dirigides a garantir la conciliació de la vida laboral i familiar i a tenir descendència, amb una atenció especial a les famílies nombroses.

3. El Conselh Generau ha de garantir la protecció dels infants, especialment contra tota forma d'explotació, d'abandonament, de maltractament o crueltat i de la pobresa i els seus efectes. En totes les actuacions portades a terme l'interès superior de l'infant ha d'ésser prioritari.

4. El Conselh Generau ha de promoure polítiques públiques que afavoreixin l'emancipació dels joves, facilitant-los l'accés al món laboral i a l'habitatge per tal que puguin desenvolupar llur propi projecte de vida i participar en igualtat de drets i deures en la vida social i cultural.

5. El Conselh Generau ha de garantir la protecció jurídica de les persones amb discapacitats i ha de promoure'n la integració social, econòmica i laboral. També ha d'adoptar les mesures necessàries per a suplir o complementar el suport de llur entorn familiar directe.

6. El Conselh Generau ha de garantir la protecció de les persones grans perquè puguin portar una vida digna i independent i participar en la vida social i cultural. També ha de procurar la plena integració de les persones grans en la societat per mitjà de polítiques públiques basades en el principi de solidaritat intergeneracional.

7. El Conselh Generau ha de promoure la igualtat de les diferents unions estables de parella, tenint en compte llurs característiques, amb independència de l'orientació sexual de llurs membres.

8. El Conselh Generau ha de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la na-

cionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també ha de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones.

Article. Perspectiva de gènere

1. El Conselh Generau ha de garantir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'accés a l'ocupació, en la formació, en la promoció professional, en les condicions de treball, inclosa la retribució, i en totes les altres situacions, i també ha de garantir que les dones no siguin discriminades a causa d'embaràs o de maternitat.

2. El Conselh Generau ha de garantir la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones en totes les polítiques públiques per a aconseguir la igualtat real i efectiva i la paritat entre dones i homes.

3. El Conselh Generau ha de garantir que s'afrontin de manera integral totes les formes de violència contra les dones i els actes de caràcter sexista i discriminatori; ha de fomentar el reconeixement del paper de les dones en els àmbits cultural, històric, social i econòmic, i ha de promoure la participació dels grups i les associacions de dones en l'elaboració i l'avaluació d'aquestes polítiques.

4. El Conselh Generau ha de reconèixer i tenir en compte el valor econòmic del treball de cura i atenció en l'àmbit domèstic i familiar en la fixació de llurs polítiques econòmiques i socials.

5. El Conselh Generau, en l'àmbit de llurs competències, i en els supòsits que estableix la llei, ha de vetllar perquè la lliure decisió de la dona sigui determinant en tots els casos que en puguin afectar la dignitat, la integritat i el benestar físic i mental, en particular pel que fa al propi cos i a la seva salut reproductiva i sexual.

Article. Cohesió i benestar socials

1. El Conselh Generau ha de promoure polítiques públiques que fomentin la cohesió social i que garanteixin un sistema de serveis socials, de titularitat pública i concertada, adequat als indicadors econòmics i socials de l'Aran.

2. El Conselh Generau ha de vetllar per la plena integració social, econòmica i laboral de les persones i dels col·lectius més necessitats de protecció, especialment dels que es troben en situació de pobresa i de risc d'exclusió social.

3. El Conselh Generau ha de vetllar per la dignitat, la seguretat i la protecció integral de les persones, especialment de les més vulnerables.

4. El Conselh Generau ha de garantir la qualitat del servei i la gratuïtat de l'assistència sanitària pública en els termes que estableix la llei.

5. El Conselh Generau ha de promoure polítiques preventives i comunitàries i ha de garantir la qualitat del servei i la gratuïtat dels serveis socials que les lleis determinen com a bàsics.

6. El Conselh Generau ha d'emprendre les accions necessàries per a establir un règim d'acolliment de les persones immigrades i ha de promoure les polítiques que garanteixin el reconeixement i l'efectivitat dels drets i deures de les persones immigrades, la igualtat d'oportunitats, les prestacions i els ajuts que en permetin la plena acomodació social i econòmica i la participació en els afers públics.

7. El Conselh Generau ha de vetllar per la convivència social, cultural i religiosa entre totes les persones a l'Aran i pel respecte a la diversitat de creences i conviccions ètiques i filosòfiques de les persones, i ha de fomentar les relacions interculturals per mitjà de l'impuls i la creació d'àmbits de coneixement recíproc, diàleg i mediació. També ha de garantir el reconeixement de la cultura del poble gitano com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble.

Article. Foment de la participació

El Conselh Generau ha de promoure la participació social en l'elaboració, la prestació i l'avaluació de les polítiques públiques, i també la participació individual i associativa en els àmbits cívics, social, cultural, econòmic i polític, amb ple respecte als principis de pluralisme, lliure iniciativa i autonomia. També ha de facilitar la participació i la representació ciutadanes i polítiques, amb una atenció especial a les zones menys poblades del territori. També ha de procurar que les campanyes institucionals que s'organitzin en ocasió dels processos electorals tinguin com a finalitat la de promoure la participació ciutadana i que els electors rebuin dels mitjans de comunicació una informació veraç, objectiva, neutral i respectuosa del pluralisme polític sobre les candidatures que concorren en els processos electorals.

Article. Àmbit socioeconòmic

1. El Conselh Generau ha d'adoptar les mesures necessàries per a promoure el progrés econòmic i el progrés social de l'Aran i dels seus ciutadans, basats en els principis de la solidaritat, la cohesió, el desenvolupament sostenible i la igualtat d'oportunitats.

2. El Conselh Generau ha de reactivar el Consell Econòmic i Social de l'Aran, conformat amb les organitzacions empresarials i els sindicats. En aquest marc, els poders públics han de fomentar una pràctica pròpia de diàleg social, de concertació, de negociació col·lectiva, de resolució extrajudicial de conflictes laborals i de participació en el desenvolupament i la millora de l'entramat productiu.

3. El Conselh Generau ha de constituir, amb la participació de les organitzacions empresarials i els sindicats, un Observatori sociolaboral per analitzar la realitat socioeconòmica i les tendències laborals del

territori amb propostes concretes per a un desenvolupament harmònic i sostenible de l'Aran.

4. El Conselh Generau ha d'afavorir el desenvolupament de l'activitat empresarial i l'esperit emprenedor tenint en compte la responsabilitat social de l'empresa, la lliure iniciativa i les condicions de competència, i ha de protegir especialment l'economia productiva, l'activitat dels emprenedors autònoms i la de les empreses petites i mitjanes. El Conselh Generau ha de fomentar l'acció de les cooperatives i les societats laborals i ha d'estimular les iniciatives de l'economia social.

5. Les organitzacions sindicals i empresarials han de participar en la definició de les polítiques públiques que les afectin. El Conselh Generau ha de promoure la mediació i l'arbitratge per a la resolució de conflictes d'interessos entre els diversos agents socials.

6. Les organitzacions professionals i les corporacions de dret públic representatives d'interessos econòmics i professionals i, les entitats associatives del tercer sector han d'ésser consultades en la definició de les polítiques públiques que les afectin.

7. El Conselh Generau ha de promoure especialment les relacions econòmiques, laborals i socials amb l'Euroregió.

Article. Medi ambient, desenvolupament sostenible i equilibri territorial

1. El Conselh Generau ha de tenir en compte l'especificitat de la muntanya i ha de vetllar per la protecció del medi ambient, per mitjà de l'adopció de polítiques públiques basades en el desenvolupament sostenible i la solidaritat col·lectiva i intergeneracional.

2. Les polítiques mediambientals s'han de dirigir especialment a la reducció de les diferents formes de destrucció del medi ambient per les diferents activitats econòmiques i industrials, la fixació d'estàndards i de nivells mínims de protecció, l'articulació de mesures correctives de l'impacte ambiental, la utilització racional dels recursos naturals i el respecte als principis de preservació del medi, conservació dels recursos naturals, responsabilitat, fiscalitat ecològica i reciclatge i reutilització dels béns i els productes.

3. El Conselh Generau ha de fer efectives les condicions per a la preservació de la natura i la biodiversitat, ha de promoure la integració d'objectius ambientals a les polítiques sectorials i ha d'establir les condicions que permetin a totes les persones el gaudi del patrimoni natural i paisatgístic.

4. El Conselh Generau ha de vetllar per la cohesió econòmica i territorial aplicant polítiques que assegurin un tractament especial de les zones de muntanya, la protecció del paisatge, el foment de les activitats agràries, ramaderes i silvícoles i una distribució equilibrada al territori dels diferents sectors productius, els serveis d'interès general i les xarxes de comunicació.

5. El Conselh Generau ha de facilitar als ciutadans la informació mediambiental i han de fomentar l'educació en els valors de la preservació i de la millora del medi ambient com a patrimoni comú.

Article. Habitatge

El Conselh Generau ha de facilitar l'accés a l'habitatge mitjançant la generació de sòl i la promoció d'habitatge públic i d'habitatge protegit, amb una atenció especial pels joves i els col·lectius més necessitats.

Article. Mobilitat i seguretat viària

1. El Conselh Generau ha de promoure polítiques de transport i de comunicació, basades en criteris de sostenibilitat, que fomentin la utilització del transport públic i la millora de la mobilitat i garanteixin l'accessibilitat per a les persones amb mobilitat reduïda.

2. El Conselh Generau ha d'impulsar, d'una manera prioritària, les mesures destinades a l'increment de la seguretat viària i la disminució dels accidents de trànsit, amb una incidència especial en la prevenció, l'educació viària i l'atenció a les víctimes.

Article. Protecció dels consumidors i usuaris

1. El Conselh Generau ha de garantir la protecció de la salut, la seguretat i la defensa dels drets i els interessos legítims dels consumidors i usuaris.

2. El Conselh Generau ha de garantir l'existència d'instruments de mediació i arbitratge en matèria de consum, n'han de promoure el coneixement i la utilització i han de donar suport a les organitzacions de consumidors i usuaris.

Article. Cooperació al foment de la pau i cooperació al desenvolupament

1. El Conselh Generau ha de promoure la cultura de la pau i accions de foment de la pau al món.

2. El Conselh Generau ha de promoure accions i polítiques de cooperació al desenvolupament dels pobles i ha d'establir programes d'ajut humanitari d'emergència.

Article. Accés a les tecnologies de la informació i de la comunicació

El Conselh Generau ha de facilitar el coneixement de la societat de la informació i ha d'impulsar l'accés a la comunicació i a les tecnologies de la informació, en condicions d'igualtat, en tots els àmbits de la vida social, inclòs el laboral; ha de fomentar que aquestes tecnologies es posin al servei de les persones i no afectin negativament llurs drets, i ha de garantir la prestació de serveis per mitjà de les dites tecnologies, d'acord amb els principis d'universalitat, continuïtat i actualització.»

ARTICLE 11. EL CONSELH GENERAU D'ARAN

51 ESMENA NÚM. 51
De modificació
GP Socialista (8)

Es modifica l'apartat tercer de l'article 11, amb la redacció següent:

«Article 11. El Conselh Generau d'Aran

[...]

D'acord amb la seva tradició històrica, el Conselh Generau d'Aran és integrat per tretze Conselhèrs Generaus distribuïts de la manera següent:

a) Tres Conselhèrs escollits en cadascuna de les tres circumscripcions electorals formades per l'agrupació de dos sexterçons, un per l'agrupació dels sexterçons de Pujòl i Arties e Garòs, un per l'agrupació dels sexterçons de Castièro i Marcatosa, i un per l'agrupació dels sexterçons de Iressa i Quate Lòcs.

b) Deu Conselhèrs elegits en llista única per a tot el territori d'Aran.»

52 ESMENA NÚM. 52
~~De supressió i addició~~
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (9)

«3. D'acord amb la seva tradició històrica, amb la necessitat d'adaptació a la nova realitat poblacional i d'acord també amb l'àmbit territorial de les competències que aquesta llei atorga al Conselh Generau d'Aran, el Conselh Generau d'Aran és integrat per un mínim de ~~tretze~~ quinze consellers generals distribuïts de la manera següent: dos elegits pel terç de Pujòl, dos elegits per Arties e Garòs, quatre per Castièro, un per Marcatosa, un per Lairissa i tres per Quate Lòcs, dels que 6 seran escollits a raó d'un conseller per cadascun dels terçons.»

53 ESMENA NÚM. 53
De modificació
GP del Partit Popular de Catalunya (5)

[...] «3. D'acord amb la seva tradició històrica, el Conselh Generau d'Aran és integrat per tretze consellers generals escollits sis, un per cada terç, de Pujòl, Arties e Garòs, Castièro, Marcatosa, Lairissa y Quate Lòcs, i els set restants en circumscripció única. [...]

54 ESMENA NÚM. 54
~~De supressió i addició~~
GP de Ciutadans (7)

«Article 11. El Conselh Generau d'Aran

1. El Conselh Generau d'Aran és la institució representativa, de govern i d'administració d'Aran, que, en els termes que disposa aquesta llei, és elegit per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.

2. El Conselh Generau d'Aran, amb caràcter general, assumeix la gestió ordinària de l'Administració de la Generalitat en el territori d'Aran.

3. D'acord amb la seva tradició històrica, el Conselh Generau d'Aran és integrat per un nombre de Consellers que quedarà fixat en funció de la nova forma d'elecció dels mateixos. per tretze consellers generals distribuïts de la manera següent: dos elegits pel terç de Pujòlo, dos elegits per Arties e Garòs, quatre per Castièro, un per Marcatoosa, un per Lairissa i tres per Quate Lèdes.»

ARTICLE 12. ÒRGANS DEL CONSELH GENERAU D'ARAN

59 ESMENA NÚM. 59 D'addició GP Socialista (9)

S'addiciona una nova lletra e a l'apartat primer de l'article 12, amb la redacció següent:

«Article 12. Òrgans del Conselh Generau d'Aran

1. Componen el Conselh Generau d'Aran els òrgans següents:

- a) El Ple (Plen).
- b) El síndic (sindic).
- c) El Consell de Govern (Conselh de Govèrn).
- d) L'Oïdoria de Comptes (Auditoria de Comdes).
- e) *Conselh de Terçòs.*

60 ESMENA NÚM. 60 D'addició Grup Mixt (15)

«Article 12. Òrgans del Conselh Generau d'Aran

1. Componen el Conselh Generau d'Aran els òrgans següents:

- a) El Ple (Plen).
- b) El síndic (sindic).
- c) El Consell de Govern (Conselh de Govèrn).
- d) L'Oïdoria de Comptes (Auditoria de Comdes).
- e) *El Síndic o la Síndica de Greuges de l'Aran (Sindic/a de Grèuges d'Aran)*»

ARTICLE 13. EL PLE

61 ESMENA NÚM. 61 De modificació, supressió i addició GP Socialista (10)

Es modifica l'article 13, amb la redacció següent:

«Article 13. El Ple

1. El Ple és format pel síndic, que el presideix, i pels consellers generals. *El Ple serà presidit per un Conseller escollit d'entre els seus membres, que estableix i manté l'ordre de les discussions i dirigeix els debats amb imparcialitat i atent al respecte degut al Ple, compleix i fa complir el Reglament orgànic i exerceix totes les altres funcions que el Reglament orgànic estableixi. El vot de qualitat ha de ser per al síndic.*

2. Corresponen al Ple les funcions següents:

- a) Escollir el síndic.
- b) Aprovar el reglament orgànic i altres reglaments, i les ordenances del Conselh Generau d'Aran.
- b bis) El desplegament normatiu de les lleis del Parlament de Catalunya que afectin el territori d'Aran en el marc de les competències pròpies del Conselh Generau d'Aran, així com la presa en consideració de l'aprovació d'aquesta llei i les seves modificacions, si s'escau.*
- c) Exercir la iniciativa de modificació dels límits territorials d'Aran.
- d) Decidir l'ordenació administrativa del territori d'Aran.
- e) Aprovar i modificar els pressupostos i aprovar els comptes.
- f) Determinar els recursos propis de caràcter tributari.
- g) Aprovar la plantilla de personal del Conselh Generau d'Aran, la relació de llocs de treball, les bases de les proves per a la selecció de personal i per als cursos de provisió de llocs de treball, la fixació de la quantia de les retribucions complementàries dels funcionaris, el nombre i el règim de personal eventual i la separació dels funcionaris del servei, tot això d'acord amb les normes reguladores de la funció pública local, i ratificar el comiat del personal laboral.
- h) Exercir la potestat expropiatòria.
- i) Aprovar els plans que afecten el territori d'Aran, que siguin de la competència del Conselh Generau d'Aran.
- j) Aprovar les formes de gestió dels serveis i els expedients per a l'exercici de les activitats econòmiques.
- k) Delegar i encarregar la gestió de competències del Conselh Generau d'Aran a altres administracions públiques i rebre delegacions i comandes de gestió.

l) Afectar al servei o a la utilització pública els béns del Conselh Generau d'Aran i alterar la qualificació jurídica dels béns de domini públic.

m) Alienar el patrimoni.

n) Exercir accions administratives o judicials en afers de la seva competència.

o) Sotmetre conflictes de competències amb altres administracions públiques.

p) Designar els membres de l'Oïdoria de Comptes.

q) Votar la moció de censura al síndic, i també els acords que aquest vinculi a una qüestió de confiança.

r) Controlar i fiscalitzar la gestió dels altres òrgans del Consell General d'Aran.

r bis) Exercir la funció de control al govern mitjançant els mecanismes que estableixi el Reglament orgànic del Ple.

s) Dur a terme les altres funcions que li atribueixin aquesta o altres lleis i les disposicions generals del Conselh Generau d'Aran.

3. Les competències a què fan referència les lletres *a*, *b*, *c*, *e*, *f*, *i*, *k*, *p*, *q* i *r* de l'apartat 2 són indelegables.

4. El Ple pot delegar les seves funcions en el síndic o en el Consell de Govern si són funcions delegables d'acord amb l'apartat 3 o la norma atributiva de la funció.»

ARTICLE 14. EL SÍNDIC

63 ESMENA NÚM. 63
De supressió
GP Socialista (11)

«Article 14. El síndic

[...]

4. Corresponen al síndic les funcions següents:

[...]

c) Convocar les sessions del Ple, fixar-ne l'ordre del dia i presidir-ne les sessions, moderar-ne el debat i dirimir els empats amb el seu vot de qualitat.»

ARTICLE 15. LA VICESINDICATURA

65 ESMENA NÚM. 65
De supressió
GP de Ciutadans (8)

«Article 15. La vicesindicatura

1. La vicesindicatura és un òrgan d'existència potestativa, creat pel síndic i nomenat per aquest d'entre els consellers.

2. El vicesíndic substitueix el síndic en cas de vacant per absència o malaltia i exerceix les funcions que aquest li delegui.

~~3. Es pot nomenar més d'un vicesíndic. En aquest cas, la funció de suplència s'ha de dur a terme per l'ordre que es determini en el nomenament.»~~

ADDICIÓ DE NOUS ARTICLES

72 ESMENA NÚM. 72
D'addició
GP Socialista (12)

«Article 17 bis. Conselh de Terçon

1. Es format pels Conselhèrs, Alcaldes i Presidents de les Entitats Menors Descentralitzades del corresponent Terçó.

2. El Síndic convocarà el Conselh de Terçon com a mínim una vegada a l'any, en sessió oberta a tots els veïns, que podran prendre la paraula en l'últim punt de l'ordre del dia.

3. El Reglament orgànic del Conselh regularà les disposicions que han de regir les sessions del Conselh de Terçon.»

73 ESMENA NÚM. 73
D'addició
GP Socialista (13)

«Article 17 ter. Proòm

1. Es crea la figura del Proòm per a garantir els drets dels ciutadans de la Vall d'Aran front les administracions públiques i per a la defensa del règim d'autogovern de l'Aran.

2. El Proòm podrà adreçar-se al Parlament de Catalunya quan consideri que el Govern o l'Administració de la Generalitat de Catalunya vulneren el règim especial de la Vall d'Aran.

3. El Proòm és anomenat, per majoria qualificada, pels membres del Conselh Generau d'Aran, dins dels tres primers mesos de constituir-se el Conselh Generau per un mandat de 4 anys.

4. Si així ho acorda el Conselh Generau s'atribuiran aquelles funcions al Síndic de Greuges de Catalunya mitjançant Conveni de col·laboració.»

ARTICLE 19. FUNCIONAMENT DEL PLE

75 ESMENA NÚM. 75
De modificació i supressió
GP Socialista (14)

«Article 19. Funcionament del Ple

[...]

2. Les sessions del Ple són públiques i són conduïdes sota la presidència del síndic pel *President del Ple del Conselh Generau d'Aran*, que ha de garantir la participació de tots els grups polítics en els debats i la dels consellers presents en les votacions.»

ARTICLE 20. CANDIDATURES AL CONSELH GENERAU D'ARAN

76 ESMENA NÚM. 76
De supressió i addició
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (10)

«Per a l'elecció del Conselh Generau d'Aran les candidatures han de complir els requisits següents:

a) Poden presentar candidatura els partits polítics, les federacions de partits i les coalicions electorals. També en poden presentar les agrupacions d'electors avalats amb la firma d'un mínim del tres per cent del cens electoral del terçó corresponent.

b) Cada candidatura ha de tenir una llista tancada amb tants noms com membres del Conselh Generau d'Aran li pertoquin al terçó corresponent.

1. Per a l'elecció dels consellers generals del Conselh Generau d'Aran es conformaran les següents circumscripcions:

a) Una circumscripció única de l'Aran als efectes de determinar el nombre total d'escons que li corresponen a cadascun dels partits polítics, de les federacions de partits i de les coalicions electorals que s'hi presentin.

b) Sis circumscripcions, una per cadascun dels terçons, a les que hi podran presentar candidatures els partits polítics, les federacions de partits i les coalicions electorals, als efectes de determinar la persona que serà escollida conseller en cadascun d'ells.

2. Per a l'elecció del Conselh Generau d'Aran, les candidatures han de complir els següents requisits:

a) Poden presentar candidatures a cadascuna de les set circumscripcions els partits polítics, les federacions de partits i les coalicions electorals. També en poden presentar les agrupacions d'electors avalats amb la firma d'un mínim del tres per cent del cens electoral corresponent.

b) Els partits polítics, les federacions de partits i les coalicions electorals podran presentar-se a la circum-

scripció única de l'Aran, i a tal efecte hauran de presentar una llista de com a màxim 15 persones. A cadascun dels terçons, cadascuna de les candidatures que es presentin haurà de estar conformada per una persona.

3. Els ciutadans i ciutadanes que participin al procés electoral hauran de fer dos vots separats: un a la circumscripció única per escollir al partit polític, federació de partits o coalició electoral, i l'altre vot al seu terçó per escollir una persona, d'entre les candidatures presentades.»

77 ESMENA NÚM. 77
De supressió i addició
GP de Ciutadans (9)

«Article 20. Candidatures al Conselh Generau d'Aran

Per a l'elecció del Conselh Generau d'Aran les candidatures han de complir els requisits següents:

a) Poden presentar candidatura els partits polítics, les federacions de partits i les coalicions electorals. També en poden presentar les agrupacions d'electors avalats amb la firma d'un mínim del tres per cent del cens electoral del terçó corresponent.

b) Cada candidatura ha de tenir una llista tancada amb tants noms com membres del Conselh Generau d'Aran li pertoquin al terçó corresponent.

b) La forma d'elecció dels Consellers es basarà en candidatures amb llistes obertes i amb una circumscripció única, corresponent a tot el territori d'Aran.»

ARTICLE 21. ELECCIÓ DELS CONSELLERS GENERALS

78 ESMENA NÚM. 78
De supressió
GP de Ciutadans (10)

«Article 21. Elecció dels consellers generals

1. Les eleccions al Conselh Generau d'Aran han d'ésser convocades pel Govern de la Generalitat i s'han de dur a terme el mateix dia de la celebració de les eleccions municipals.

2. L'elecció dels consellers generals s'ha de fer d'acord amb el que disposa la legislació electoral, entre candidatures que al corresponent terçó hagin aconseguit més d'un cinc per cent del total de vots vàlidament emesos, i en aplicació de la Llei d'Hondt.

3. A cada terçó li correspon d'escollir el nombre de consellers següent:

a) Pujòlo: dos consellers.

b) Arties e Garòs: dos consellers.

c) Castièro: quatre consellers.

d) Mareatosa: un conseller.

e) Lairissa: un conseller.

f) Quate Lòcs: tres consellers.»

79 ESMENA NÚM. 79

De modificació

GP d'Esquerra Republicana de Catalunya
(12)

«Article 21. Elecció dels consellers generals

1. Les eleccions al Conselh Generau d'Aran han d'ésser convocades pel Govern de la Generalitat i s'han de dur a terme el mateix dia de la celebració de les eleccions municipals.

2. L'elecció dels consellers generals s'ha de fer d'acord amb el que disposa la legislació electoral, *per una banda* entre candidatures *de cada terçó i per altra banda amb una llista general per tota la Vall d'Aran*, en aplicació de la fórmula d'Hondt.

3. A cada terçó li correspon d'escollir *un conseller i set consellers més seran escollits amb una llista general de tota la Vall d'Aran, entre les candidatures que hagin aconseguit més del tres per cent del total de vots vàlidament emesos a tota la Vall d'Aran.*

4. *Els candidats només podran ser-ho d'una de les llistes (de cada terçó o general) a cada comtessa electoral.»*

80 ESMENA NÚM. 80

De modificació

GP de Convergència i Unió (13)

«2. L'elecció dels consellers generals s'ha de fer d'acord amb el que disposa la legislació electoral, entre candidatures que al corresponent terçó hagin aconseguit més d'un cinc per cent del total de vots vàlidament emesos, i en aplicació de la *regla* d'Hondt.»

81 ESMENA NÚM. 81

De supressió i addició

GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (11)

«2. L'elecció dels consellers generals s'ha de fer d'acord amb el que disposa la legislació electoral, entre candidatures que al corresponent terçó hagin aconseguit més d'un cinc per cent del total de vots vàlidament emesos, i en aplicació de la Llei d'Hondt.

2. L'elecció dels consellers generals s'ha de fer d'acord amb el que disposa la legislació electoral.

Per obtenir dret a escó serà necessari haver obtingut més d'un tres per cent del total de vots vàlidament emesos a la circumscripció única d'Aran. Els escons corresponents a cada candidatura es determinaran mitjançant l'aplicació de la llei de Hare-Niemeyer a partir del total de vots obtinguts per cadascuna en la circumscripció única.

A les circumscripcions de cadascun dels terçons serà escollit el candidat o candidata que hagin obtingut més vots en el seu terçó.

El nombre de consellers que cada partit polític, federació de partits o coalició electoral hagi obtingut en les circumscripcions del terçons, es descomptarà dels que hagi obtingut en la circumscripció única.

Només pel cas que un partit polític, una federació de partits o una coalició electoral hagi obtingut, al conjunt dels terçons un nombre d'escons superior a la obtinguda a la circumscripció única d'Aran, el nombre total de consellers generals escollits podrà ser superior a quinze.»

82 ESMENA NÚM. 82

De supressió

GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (12)

«3. A cada terçó li correspon d'escollir el nombre de consellers següent:

a) Pujòlo: dos consellers.

b) Arties e Garòs: dos consellers.

c) Castièro: quatre consellers.

d) Marcatosa: un conseller.

e) Lairissa: un conseller.

f) Quate Lòcs: tres consellers.»

83 ESMENA NÚM. 83

De modificació

GP Socialista (15)

«Article 21. Elecció dels consellers generals

[...]

3. A cada terçó li correspon d'escollir el nombre de consellers següent:

84 ESMENA NÚM. 84

De modificació

GP del Partit Popular de Catalunya (6)

«[...] 2. L'elecció dels consellers generals s'ha de fer d'acord amb el que disposa la legislació electoral, entre candidatures que al corresponent terço hagin aconseguit més d'un cinc per cent del total de vots vàlidament emesos, i en aplicació de la Llei d'Hondt.

3. *El nombre de consellers seran escollit pels sis terçons en circumscripció única. [...]*»

85 ESMENA NÚM. 85
D'addició
Grup Mixt (17)

«Article 21. Elecció dels consellers generals

3. A cada terçó li correspon d'escollir el nombre de consellers següent:

- a) Pujòlo: dos consellers.
- b) Arties e Garòs: dos consellers.
- c) Castièro: quatre consellers.
- d) Marcatosa: un conseller.
- e) Lairissa: un conseller.
- f) Es Quate Lòcs: tres consellers.»

ARTICLE 25. ESTATUT DEL SÍNDIC

86 ESMENA NÚM. 86
De supressió i addició
GP de Ciutadans (11)

«Article 25. Estatut del síndic

1. S'aplica al síndic l'estatut i el règim d'incompatibilitats i d'inelegibilitats aplicables als membres electes de les corporacions locals d'acord amb la legislació aplicable.

2. El càrrec de síndic és incompatible amb qualsevol altre càrrec públic en qualsevol altra administració.

3. El mandat de síndic resta limitat a *dos* tres mandats consecutius.»

CAPÍTOL V. ACADEMIA ARANESA DERA LENGUA

93 ESMENA NÚM. 93
De supressió i addició
Grup Mixt (18)

«Capítol V. Acadèmia Aranesa dera Lengua

Article 29. Naturalesa

1. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua és una corporació de dret públic independent de les administracions públiques, de caràcter acadèmic i amb personalitat jurídica pròpia.

2. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua és inscrita en el Registre d'Acadèmies de Catalunya.

3. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua es regeix pels estatuts del règim intern i el govern interiors.

Article 30. Objecte de l'Acadèmia Aranesa dera Lengua

1. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua és l'organisme de caràcter consultiu en matèria de llengua, dret, histò-

ria, patrimoni i en la resta d'aspectes que configuren la identitat d'Aran.

2. L'objecte de l'Acadèmia Aranesa dera Lengua és:-

- a) Promoure el coneixement i l'estudi del territori aranès en tots els aspectes que configuren la seva identitat.
- b) L'alta investigació i l'estudi de l'aranès i l'establiment dels criteris normatius d'acord amb la consideració de varietat lingüística del tronc occità comú.

3. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua és la competent per a elaborar els informes que li siguin sol·licitats en matèria de llengua, dret, història, patrimoni i altres aspectes propis d'Aran. Els informes que emeti respecte als escuts dels ens locals d'Aran tenen caràcter vinculant.

4. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua pot crear, per al desenvolupament de les seves funcions, altres societats filials o òrgans consultius, d'acord amb el que estableixin els seus estatuts.

Article 31. Autoritat lingüística

1. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua és l'autoritat lingüística competent per a la regulació, la protecció i la normativització de la varietat aranesa de la llengua occitana.

2. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua és l'autoritat per a l'assessorament en matèria d'usos lingüístics de totes les administracions públiques i de les entitats autònomes, les empreses i les altres entitats i institucions que en depenen, i també dels centres d'ensenyament públics i privats i dels mitjans de comunicació de titularitat pública, d'acord amb l'article 4 de la Llei 35/2010, d'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran.

3. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua ha de col·laborar amb entitats acadèmiques, de recerca o culturals reconegudes per les institucions públiques de l'espai occità en l'establiment de la normativa lingüística de referència per al conjunt de la llengua occitana.

4. El Conselh Generau d'Aran i la Generalitat han de vetllar pel bon funcionament de l'Acadèmia Aranesa dera Lengua, i establir els sistemes de col·laboració i d'assessorament necessaris per a garantir els usos lingüístics a què fa referència l'apartat 2.

Article 32. Àmbit territorial

L'àmbit d'actuació de l'Acadèmia Aranesa dera Lengua és el territori de Catalunya.

Article 33. Composició

1. L'Acadèmia Aranesa dera Lengua és formada pels membres següents:-

- a) Fins a vint i un acadèmics numeraris, nomenats d'entre persones de reconegut prestigi lingüístic i científic en l'estudi, la recerca i el foment de l'aranès, que són les úniques persones amb dret a vot.

b) Fins a setze acadèmics, nomenats per l'Acadèmia segons el procediment que estableixen els estatuts de la corporació.

c) Fins a cinc entitats, nomenades per l'Acadèmia segons el procediment que estableixen els estatuts de la corporació.

d) Acadèmics d'honor.

2. L'Acadèmia Aranesa de Lengua ha de tendir a una representació equilibrada de dones i d'homes en la composició i en els òrgans de govern.»

Capítol V. L'Institut d'Estudis Aranesi

Article 29. Naturalesa

L'Institut d'Estudis Aranesi és un organisme acadèmic que té com a finalitat elaborar projectes i fer recerca temàtica sobre cadascuna de les seccions que el conformen. Entre les diverses seccions hi destaquen la secció de lingüística, composta per la secció estàndard de l'occità i la secció aranesa les quals treballen cohesionadament i en una sola direcció, la secció d'estudis jurídics i la secció d'història.

Article 30. Objecte

L'Institut d'Estudis Aranesi és l'òrgan de referència en matèria de llengua, dret, història i patrimoni fins que no s'hagi articulat un únic òrgan de referència que representi el conjunt de la llengua.

Serà finançat pel Conselh Generau d'Aran i per la Generalitat de Catalunya.

L'objecte de l'Institut d'Estudis Aranesi és:

Promoure el coneixement i l'estudi d'Occitània, prenent especial atenció a una part d'aquesta nació sense estat que és l'Aran.

Ser un òrgan actiu a l'hora d'evitar la desestabilització de la normativa occitana en el seu conjunt. Actuar com s'actua des del Principat de Catalunya contra la desestabilització causada per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

L'alta investigació de l'occità i d'una de les seves varietats lingüístiques com és l'aranès.

L'òrgan competent per a elaborar els informes que li siguin sol·licitats en matèria de llengua, dret, història, patrimoni i altres aspectes propis de l'Aran però també del conjunt d'Occitània. Els informes que emeti respecte als escuts dels ens locals d'Aran tenen caràcter vinculant.

Tenint en compte la posició de fragilitat que l'occità està vivint a l'Aran davant la llengua castellana, la sociolingüística ens indica que una llengua amenaçada se salva per les diferents mesures que es poden implementar. Per tant, l'Institut d'estudis Aranesi és l'òrgan competent per garantir la continuïtat de la transmissió familiar o intergeneracional de la llengua; establint,

per una banda, ajudes concretes a les famílies i facilitant materials als pares i mares que parlen occità als seus fills i filles i per una altra banda, establint ajudes concretes als diversos territoris de parla occitana (més enllà de l'Aran) amb l'objectiu de projectar la llengua occitana com a llengua comuna d'una nació sense estat com és Occitània. Per a complir aquests objectius l'Institut d'Estudis Aranesi tindrà assignada una partida pressupostària provinent del Conselh Generau d'Aran i de la Generalitat de Catalunya que garanteixi aquest doble objectiu.

Article 31. Autoritat lingüística

En el cas de la secció lingüística, aquesta ha d'esdevenir l'organisme oficial de codificació de l'occità.

És necessari que aquest organisme tingui el mateix nivell de credibilitat que té l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Aquesta secció lingüística ha d'anar estretament lligada amb tasca desenvolupada durant anys del Conselh de la Lengua Occitana garantint la continuïtat dels treballs de codificació ja elaborats. Aquest organisme ha estat l'únic capaç de codificar l'occità a través de la norma de Loís Alibèrt i l'únic que ha garantit un nivell de qualitat comparable amb l'IEC. En aquests moments és la referència indispensable pels universitaris, els especialistes i els organismes vinculats amb l'ensenyament.

L'Institut d'Estudis Aranesi és l'autoritat lingüística competent per a la regulació, la protecció i la normativització de l'occità a l'Aran.

L'Institut d'Estudis Aranesi és l'autoritat per a l'assessorament en matèria d'usos lingüístics de totes les administracions públiques i de les entitats autònomes, les empreses i les altres entitats i institucions que en depenen, i també dels centres d'ensenyament públics i privats i dels mitjans de comunicació de titularitat pública, d'acord amb l'article 4 de la Llei 35/2010, d'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran.

El Conselh Generau d'Aran i la Generalitat han de vetllar pel bon funcionament de l'Institut d'Estudis Aranesi, i establir els sistemes de col·laboració i d'assessorament necessaris per garantir els usos lingüístics als quals fa referència l'apartat 2.

Article 32. Àmbit territorial

L'àmbit d'actuació de l'Institut d'Estudis Aranesi és Catalunya i especialment l'Aran però no perdent de vista que l'Aran és una part d'Occitània i per tant, s'ha de treballar des d'un punt de vista global tenint com a referent tot el territori occità o de parla occitana.

Article 33. Composició

Cadascuna de les seccions de l'Institut d'Estudis Aranesi compta amb un nombre determinat de membres acadèmics numeraris especialitzats en cadascuna de les disciplines que siguin objecte d'estudi.

En relació a la secció de lingüística els membres acadèmics numeraris estaran nomenats d'entre persones de reconegut prestigi lingüístic i científic en l'estudi, la recerca i el foment de l'occità. La designació inicial d'almenys la meitat d'aquests membres ha d'anar a càrrec d'institucions universitàries i altres organismes superiors de recerca independents de les institucions polítiques i de reconegut prestigi en matèria occitana (d'acord amb el caràcter independent previst a l'article 4.3 sobre l'Institut d'Estudis Aranès a la Llei de l'occità, aranès a l'Aran), que assegurin el caràcter acadèmic, independent i científic de la institució. Tots els membres, com a acadèmics que són gaudeixen dels mateixos drets i exerceixen el dret a veu i vot.

L'Institut d'Estudis Aranès ha de tendir a una representació equilibrada de dones i d'homes en la composició i en els òrgans de govern.»

ARTICLE 29. NATURALESA

96 ESMENA NÚM. 96
D'addició
GP Socialista (18)

«Article 29. Naturalesa

[...]

4. Els estatuts de l'Acadèmia Aranès de la Llengua hauran d'establir de manera explícita els seus mecanismes de finançament i de gestió.»

ARTICLE 30. OBJECTE DE L'ACADEMIA ARANESA DERA LENGUA

98 ESMENA NÚM. 98
De supressió
GP de Ciutadans (12)

«Article 30. Objecte de l'Acadèmia Aranès dera Lengua

1. L'Acadèmia Aranès dera Lengua és l'organisme de caràcter consultiu en matèria de llengua, dret, història, patrimoni i en la resta d'aspectes que configuren la identitat d'Aran.

2. L'objecte de l'Acadèmia Aranès dera Lengua és:

a) Promoure el coneixement i l'estudi del territori aranès en tots els aspectes que configuren la seva identitat.

b) L'alta investigació i l'estudi de l'aranès i l'establiment dels criteris normatius d'acord amb la consideració de varietat lingüística del tronc occità comú.

3. L'Acadèmia Aranès dera Lengua és la competent per a elaborar els informes que li siguin sol·licitats en matèria de llengua, dret, història, patrimoni i altres aspectes propis d'Aran. Els informes que emeti respecte

~~als escuts dels ens locals d'Aran tenen caràcter vinculant.~~

4. L'Acadèmia Aranès dera Lengua pot crear, per al desenvolupament de les seves funcions, altres societats filials o òrgans consultius, d'acord amb el que estableixin els seus estatuts.

100 ESMENA NÚM. 100
De supressió
GP Socialista (19)

Es suprimeixen diversos incisos de l'article 30

«Article 30. Objecte de l'Acadèmia Aranès dera Lengua

1. L'Acadèmia Aranès dera Lengua és l'organisme de caràcter consultiu en matèria de llengua, dret, història, patrimoni i en la resta d'aspectes que configuren la identitat d'Aran.

2. L'objecte de l'Acadèmia Aranès dera Lengua és:

a) Promoure el coneixement i l'estudi del territori aranès en tots els aspectes que configuren la seva identitat lingüística.

b) L'alta investigació i l'estudi de l'aranès i l'establiment dels criteris normatius d'acord amb la consideració de varietat lingüística del tronc occità comú.

3. L'Acadèmia Aranès dera Lengua és la competent per a elaborar els informes que li siguin sol·licitats en matèria de llengua, dret, història, patrimoni i altres aspectes propis d'Aran. Els informes que emeti respecte als escuts dels ens locals d'Aran tenen caràcter vinculant.

4. L'Acadèmia Aranès dera Lengua pot crear, per al desenvolupament de les seves funcions en el marc lingüístic, altres societats filials o òrgans consultius, d'acord amb el que estableixin els seus estatuts.»

101 ESMENA NÚM. 101
De modificació
GP del Partit Popular de Catalunya (7)

«[...] 3. L'Acadèmia Aranès dera Lengua és la competent per a elaborar els informes que li siguin sol·licitats en matèria de llengua, dret, història, patrimoni i altres aspectes propis d'Aran. Serà preceptiva l'emissió dels informes en relació als escuts dels ens locals d'Aran per part de l'Acadèmia Aranès dera Lengua. [...]»

ARTICLE 31. AUTORITAT LINGÜÍSTICA

104 ESMENA NÚM. 104
De modificació
GP Socialista

«Article 31. Autoritat lingüística

1. L'Academia Aranesa dera Lengua és l'autoritat lingüística competent per a la regulació, la protecció i la normativització de la varietat aranesa de la llengua occitana-l'aranès.»

105 ESMENA NÚM. 105
De supressió
GP de Ciutadans (14)

«Article 31. Autoritat lingüística

1. L'Academia Aranesa dera Lengua és l'autoritat lingüística competent per a la regulació, la protecció i la normativització de la varietat aranesa de la llengua occitana.

2. L'Academia Aranesa dera Lengua és l'autoritat per a l'assessorament en matèria d'usos lingüístics de totes les administracions públiques i de les entitats autònomes, les empreses i les altres entitats i institucions que en depenen, i també dels centres d'ensenyament públics i privats i dels mitjans de comunicació de titularitat pública, d'acord amb l'article 4 de la Llei 35/2010, d'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran.

3. L'Academia Aranesa dera Lengua ha de col·laborar amb entitats acadèmiques, de recerca o culturals reconegudes per les institucions públiques de l'espai occità en l'establiment de la normativa lingüística de referència per al conjunt de la llengua occitana.

4. El Conselh Generau d'Aran i la Generalitat han de vetllar pel bon funcionament de l'Academia Aranesa dera Lengua, i establir els sistemes de col·laboració i d'assessorament necessaris per a garantir els usos lingüístics a què fa referència l'apartat 2.»

106 ESMENA NÚM. 106
De modificació
GP Socialista

«Article 31. Autoritat lingüística

3. L'Acadèmia Aranesa de la Llengua ha de col·laborar amb les entitats acadèmiques, de recerca o culturals de l'espai occità en la realització dels objectius que li són propis.»

107 ESMENA NÚM. 107
D'addició
GP Socialista (22)

S'addiciona un nou apartat tercer *bis* a l'article 31, amb la redacció següent:

«Article 31. Autoritat lingüística

3 *bis*. L'Acadèmia ha de treballar en coordinació amb el Congrés Permanent de la Llengua Occitana, entitat actualment reconeguda per les institucions públiques de l'espai occità com a responsable de l'establiment de la normativa lingüística de referència per al conjunt de la llengua occitana.»

ARTICLE 33. COMPOSICIÓ

112 ESMENA NÚM. 112
Modificació
GP Socialista (23)

«Article 33. Composició

1. L'Academia Aranesa dera Lengua és formada pels membres següents:-

a) Fins a vint i un acadèmics numeraris, nomenats d'entre persones de reconegut prestigi lingüístic i científic en l'estudi, la recerca i el foment de l'aranès, que són les úniques persones amb dret a vot.

b) Fins a setze acadèmics, nomenats per l'Academia segons el procediment que estableixen els estatuts de la corporació.

c) Fins a cinc entitats, nomenades per l'Academia segons el procediment que estableixen els estatuts de la corporació.

d) Acadèmics d'honor.

1. La composició de l'Acadèmia Aranesa de la Llengua és la que fixen els seus estatuts.

[...]

113 ESMENA NÚM. 113
D'addició
GP de Ciutadans (13)

A l'article 33

«Article 33. Composició

1. L'Academia Aranesa dera Lengua és formada pels membres següents:

a) Fins a vint-i-un acadèmics numeraris, nomenats d'entre persones de reconegut prestigi lingüístic i científic en l'estudi, la recerca i el foment de l'aranès, que són les úniques persones amb dret a vot.

b) Fins a setze acadèmics, nomenats per l'Academia segons el procediment que estableixen els estatuts de la corporació.

c) Fins a cinc entitats, nomenades per l'Academia segons el procediment que estableixen els estatuts de la corporació.

d) Acadèmics d'honor.

2. L'Academia Aranesa dera Lengua ha de tendir a una representació equilibrada de dones i d'homes en la composició i en els òrgans de govern.

3. *Aquests membres treballen amb el tradicional sistema de "a vediau", és a dir sense percebre cap remuneració, dietes o compensació per ser-ne membres.»*

ARTICLE 37. TRANSFERÈNCIA DE COMPETÈNCIES I DOTACIÓ ECONÒMICA

117 ESMENA NÚM. 117 De modificació GP Socialista (24)

«Article 37. Transferència de competències i dotació econòmica

[...]

2. Les propostes de traspàs i la valoració de la dotació econòmica corresponent han d'ésser fetes *proposades, segons defineix el model de finançament establert al Títol V d'aquesta llei*, per la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Conselh Generau d'Aran que regula l'article 69. En l'anàlisi de les valoracions dels serveis traspassats s'han de tenir en compte tant els costos directes com els indirectes i els d'inversió que corresponguin.»

ARTICLE 38. LENGUA I CULTURA

118 ESMENA NÚM. 118 De modificació GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (13)

Modificació de l'article 38 substituint *aranès* per *occità* a tots els punts

122 ESMENA NÚM. 122 D'addició Grup Mixt (20)

«Article 38. Llengua i cultura

2. El Conselh Generau d'Aran té competència plena en els àmbits següents:

- a) El foment i la promoció de la cultura aranesa.
- b) L'emparament, la conservació, la gestió i l'administració del patrimoni cultural.
- c) Els serveis d'arqueologia.
- d) L'execució de les polítiques sobre promoció i difusió cultural *occitanes*.»

123 ESMENA NÚM. 123 D'addició Grup Mixt (21)

«Article 38. Llengua i cultura

3. El Conselh Generau d'Aran ha de vetllar per la conservació, la promoció i la difusió de la cultura aranesa; *en la seva occitanitat*, en totes les diferents expressions. De manera especial, ha de garantir la conservació i promoure l'enriquiment del patrimoni històric, cultural, arqueològic, documental, jurídic, paisatgístic, artístic, científic, etnològic, geològic i industrial d'Aran i dels béns que l'integren, qualsevol que en sigui el règim jurídic i la titularitat.»

124 ESMENA NÚM. 124 D'addició Grup Mixt (22)

«Article 38. Llengua i cultura

4. La Generalitat i l'Administració de l'Estat, d'acord amb llurs competències, han de cooperar amb el Conselh Generau d'Aran en l'acció de protecció i promoció de la cultura i la llengua araneses; *en la seva occitanitat*, en els àmbits autonòmic, estatal i internacional.»

125 ESMENA NÚM. 125 D'addició Grup Mixt (23)

«Article 38. Llengua i cultura

5. El Conselh Generau d'Aran ha de promoure acords de col·laboració amb les entitats locals d'Aran perquè participin en la conservació, la promoció i la difusió de la cultura aranesa; *en la seva occitanitat*, d'acord amb les competències que els atribueixin les lleis.»

ARTICLE 39. DRET CIVIL ARANÈS

130 ESMENA NÚM. 130 D'addició GP de Ciutadans (14)

«Article 39. Dret civil aranès

1. El Conselh Generau d'Aran, per mitjà de la secció d'estudis jurídics de l'Academia Aranesa dera Lengua, ha de vetllar per preservar les institucions jurídiques araneses recollides a la Querimònia i a la resta de privilegis desplegats a les institucions de dret civil privat i de dret públic.

2. El Conselh Generau d'Aran ha de proposar al Govern de la Generalitat *i al Govern central* les mesures per a l'actualització de les figures de dret civil privat i de dret públic aranesos que consideri necessàries per a garantir-ne la pervivència.»

131 ESMENA NÚM. 131
D'addició
GP Socialista (26)

«Article 39. Dret civil aranès

2. El Conselh Generau d'Aran ha de proposar, *si s'escau*, al Govern de la Generalitat les mesures per a l'actualització de les figures de dret civil privat i de dret públic aranesos que consideri necessàries per a garantir-ne la pervivència.»

ARTICLE 40. RÈGIM LOCAL

132 ESMENA NÚM. 132
De supressió i addició
GP de Ciutadans (15)

«Article 40. Règim local

1. Corresponen al Conselh Generau d'Aran les facultats que la legislació de la Generalitat i la *Constitució Espanyola atribueixen* als consells comarcals i als òrgans creats per la normativa que estableix la divisió territorial de Catalunya amb relació a les activitats i els serveis de competència municipal, l'assistència als municipis i la cooperació amb aquests.

2. Corresponen al Conselh Generau d'Aran les competències i les facultats que la legislació catalana autonòmica i estatal de règim local atribueix al Govern i a l'Administració de la Generalitat en matèria de denominació, símbols i territori dels municipis aranesos.»

ARTICLE 41. ORGANITZACIÓ DEL TERRITORI I URBANISME

134 ESMENA NÚM. 134
De modificació
GP Socialista (27)

«Article 41. Organització del territori i urbanisme

2. Correspon al Conselh Generau d'Aran la competència per a l'establiment i la regulació dels instruments de gestió urbanística i també *la participació del en el* procediment de tramitació i aprovació definitiva.»

ARTICLE 42. ENSENYAMENT

139 ESMENA NÚM. 139
De supressió i addició
Grup Mixt (25)

«Article 42. Ensenyament

4. El Conselh Generau d'Aran és competent per a prestar els següents serveis relacionats amb l'educació: transport escolar, menjador escolar, serveis extraescolars, elaboració i producció de llibres de text i materi-

als didàctics en *occità en aranès*, auxiliars de conversa en *occità en aranès* i formació permanent del professorat en *la aquesta* llengua i en la cultura d'Aran.»

ARTICLE 48. MEDI AMBIENT

151 ESMENA NÚM. 151
D'addició
GP Socialista (33)

«Article 48. Medi ambient

5. *El Conselh Generau d'Aran exerceix les seves competències per mitjà del Cos d'Agents Mediambientals, competents en la vigilància, el control, la protecció, la prevenció integral i la col·laboració en la gestió del medi ambient. Els membres d'aquest cos tenen la condició d'agents de l'autoritat i exerceixen funcions de policia administrativa especial i policia judicial.*

El Cos d'Agents Mediambientals té unes condicions sociolaborals equivalents a les del cos d'agents forestals de la Generalitat de Catalunya.»

ARTICLE 63. PROPIETAT INTEL·LECTUAL I INDUSTRIAL

169 ESMENA NÚM. 169
De supressió
Grup Mixt (26)

«Article 63. Propietat intel·lectual i industrial

Correspon al Conselh Generau d'Aran la competència en la defensa jurídica i processal dels topònims d'Aran aplicats al sector de la indústria.»

Nota: Contradiu l'article 155.2 de l'EAC.

ARTICLE 64. TREBALL I RELACIONS LABORALS

173 ESMENA NÚM. 173
D'addició
GP Socialista (34)

S'addiciona dos nous apartats a l'article 64, amb la redacció següent:

«Article 64. Treball i relacions laborals

1. El Conselh Generau d'Aran té competència en l'elaboració del calendari de dies festius per a tot el territori d'Aran, sens perjudici del calendari de dies festius vigent per a l'Estat i per a Catalunya.

2. *El Conselh Generau convocarà el Conselh Econòmic i Social, al menys una vegada al any i en farà públiques les conclusions de les reflexions sobre l'evolució del mercat de treball i les condicions sociolaborals dels treballadors i treballadores. Així mateix avaluarà l'evolució de l'economia aranesa, els seus reptes i les*

estratègies per assolir objectius fixats en el marc d'aquest Consell.

3. Per tal de poder desenvolupar polítiques públiques que millorin les condicions laborals dels aranesos i connectar la realitat sociolaboral dels treballadors es potenciarà l'Observatori Sociolaboral de l'Aran»

ARTICLE 70. LES RELACIONS DEL CONSELH GENERAU D'ARAN AMB ELS MUNICIPIS

183 ESMENA NÚM. 183
De modificació
GP Socialista (35)

«Article 70. Les relacions del Conselh Generau d'Aran amb els municipis

2. L'àmbit de relació entre els Ajuntaments i el Conselh Generau d'Aran serà el Consell de Terçó.»

ARTICLE 72. RELACIONS DE COOPERACIÓ

185 ESMENA NÚM. 185
D'addició
GP Socialista (36)

«Article 72. Relacions de cooperació

1. El Conselh Generau d'Aran pot establir acords de cooperació i constituir consorcis amb entitats territorials de Catalunya o de la resta de l'Estat i, per raons de veïnatge, amb França, si així ho aconsella la prestació de llurs serveis i el desenvolupament de llurs activitats.

2. El Conselh Generau d'Aran podrà liderar la creació d'instruments comunitaris de cooperació transfrontera en la figura legal de l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT) amb les comarques i territoris pròxims de l'Alt Pirineu i de l'Estat francès i per poder mancomunar i compartir projectes i serveis.

3. El Govern de la Generalitat facilitarà la participació de l'Aran a la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP) en aquells temes que l'afectin»

TÍTOL V. DEL FINANÇAMENT DEL CONSELH GENERAU D'ARAN

186 ESMENA NÚM. 186
De supressió
GP Socialista (37)

Es suprimeix tot el Títol V que comprèn els articles: 74, 75, 76 i 77.

ARTICLE 78. PROCEDIMENT

196 ESMENA NÚM. 196
De modificació
GP Socialista (40)

Es modifica la lletra *a* de l'article 78, amb la redacció següent:

«Article 78. Procediment

a) La iniciativa pot ésser adoptada tant pel Conselh Generau d'Aran, per majoria de 2/3 parts del Ple del Conselh, com pel Govern de la Generalitat, i ha d'ésser sotmesa a la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat-Conselh Generau d'Aran.»

ADDICIÓ DE NOUS ARTICLES

197 ESMENA NÚM. 197
D'addició
Grup Mixt (29)

«Títol VII. De l'aprovació de la llei

Article 79. Procediment

Aquesta llei, per tal que sigui aprovada definitivament i pugui entrar en vigor s'haurà de posar a votació a l'Aran amb l'objectiu que tots els ciutadans i ciutadanes d'aquest territori la ratifiquin en referèndum vinculant.»

DISPOSICIONS ADDICIONALS

ADDICIÓ DE NOVES DISPOSICIONS ADDICIONALS

203 ESMENA NÚM. 203
D'addició
GP Socialista (41)

«Disposició addicional tercera bis. Reglament orgànic del Ple del Conselh Generau

En el termini de 3 mesos, el Conselh Generau d'Aran haurà d'aprovar un reglament orgànic de funcionament del Ple del Conselh. Aquest reglament haurà de contenir les disposicions que estableix l'apartat tercer de l'article 17 bis.»

204 ESMENA NÚM. 204
D'addició
GP Socialista (42)

«Disposició addicional tercera ter. Circumscripció pròpia de l'Aran

El nou sistema electoral que aprovi el Parlament de Catalunya haurà de tenir una circumscripció pròpia per a l'Aran per tal que obtingui un diputat o diputada que el representi a la Cambra Catalana.»

206 ESMENA NÚM. 206
D'addició
GP Socialista (44)

«Disposició addicional tercera quinquies. Any base inicial pel càlcul del Fons Global de Finançament de l'Aran

1. Als efectes de l'article 73 ter, l'any base inicial és l'any 2013.

2. La quantia del Fons Global de Finançament de l'Aran en l'any base 2013 es fixa en 29.727.639 euros, dels quals 27.349.428 euros corresponen al Fons Incondicionat de l'Aran i 2.378.211 euros corresponen al Fons Específic d'Inversions d'Aran.

3. El rati corresponent a l'equilibri vertical de l'any base 2013, prenent la població de 2013 com a variable de necessitats de finançament, és 0,812.»

207 ESMENA NÚM. 207
D'addició
GP Socialista (45)

«Disposició addicional tercera sexies. Liquidació i pagament del deute pendent de la Generalitat

1. La Comissió Bilateral Govern de la Generalitat - Conselh Generau d'Aran acordarà el reconeixement i la liquidació dels deutes pendents de la Generalitat de Catalunya al Conselh Generau d'Aran en el termini d'un any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

2. La Comissió Bilateral acordarà un calendari de pagament dels deutes reconeguts, que no excedirà els cinc anys a comptar des del moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.»

208 ESMENA NÚM. 208
D'addició
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (14)

«Quarta

El govern de la Generalitat, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor de la present Llei, i havent escoltat el Conselh Generau d'Aran, ha de presentar al Parlament un projecte de llei per regular la protecció de la muntanya i de l'activitat agrícola, ramadera i silvícola reflectida en les lleis dels diferents països de muntanya europeus, d'acord amb els següents principis:

1. Reconèixer l'Aran com a país de muntanya.
2. Fomentar la marca Pirineus (francesos, occitans, catalans i aranesos) com a zona de producció agroalimentària i ramadera de qualitat.
3. Protegir i potenciar el paisatge i la biodiversitat de l'Aran amb una silvicultura adequada.

4. Protegir i potenciar les activitats ramaderes tant per la cria de bestiar ecològic com per la neteja del sotabosc i la confecció de camins.

5. Protegir i potenciar l'agricultura de muntanya reforçant la qualitat, la seguretat alimentària i la sostenibilitat.

6. Eliminar al màxim les fronteres i obstacles per als ciutadans comunitaris transfronterers entre l'Aran, Occitània i França treballant intensament per xarxa de comunicacions adequada.»

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

ADDICIÓ DE NOVES DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

217 ESMENA NÚM. 217
D'addició
GP Socialista (46)

«Disposició transitòria segona bis. Fons Global de Finançament de l'Aran de l'any 2015

1. El Fons Global de Finançament de l'Aran corresponent a l'any 2015 no inclourà participació territorialitzada en impostos de la Generalitat.

2. Els recursos de la Generalitat que s'utilitzaran per realitzar el càlcul de la quantia del Fons seran els pressupostats en la llei de pressupostos per l'any 2015.

3. La variable de població que es tindrà en compte per realitzar el càlcul de la quantia del Fons serà la població de dret a 1 de gener de 2014 publicada per l'IDESCAT.

4. Amb càrrec als pressupostos de la Generalitat corresponents a l'any 2015 es realitzarà la liquidació dels ingressos que corresponguin al Conselh Generau d'Aran per l'any 2013.»

218 ESMENA NÚM. 218
D'addició
Grup Mixt (30)

«Disposició transitòria

A la futura llei electoral de Catalunya, Aran serà reconeguda com a una circumscripció electoral que permetrà escollir els diputats/des que representaran aquest territori dins el Parlament de Catalunya.»

DISPOSICIONS FINALS

PRIMERA. HABILITACIÓ DE CRÈDIT PER A L'APLICACIÓ DE LA LLEI

220 ESMENA NÚM. 220
De modificació
GP Socialista (47)

«Primera. Habilitació de crèdit per a l'aplicació de la Llei

1. S'autoritza el Govern de la Generalitat perquè habiliti els crèdits necessaris per a aplicar les disposicions d'aquesta llei.

2. S'autoritza el Govern de la Generalitat a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i el compliment d'aquesta Llei.»

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

PARÀGRAF PRIMER

226 ESMENA NÚM. 226
D'addició
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (16)

Al primer paràgraf de l'Exposició de motius

«Aran és una realitat *nacional* occitana dotada d'identitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles.»

PARÀGRAF QUART

227 ESMENA NÚM. 227
De modificació
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (18)

«El nou Estatut del 2006 fa un pas endavant respecte al del 1979 pel que fa al reconeixement de la singularitat i l'autogovern d'Aran. D'una banda, declara *aranès l'occità* oficial a tot Catalunya (articles 6.5 i 11) i n'estableix els drets lingüístics (article 36). En virtut d'aquests preceptes, el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran. De l'altra, el capítol VII del títol II (article 94) de l'Estatut d'autonomia reconeix el règim especial d'Aran, que és establert per llei del Parlament; reconeix l'especificitat de l'organització institucional i administrativa d'Aran; garanteix l'autonomia per a ordenar i gestionar els afers públics del seu territori, i estableix que per llei del Parlament s'estableixin els recursos suficients perquè el Conselh Generau d'Aran pugui prestar els serveis de la seva competència.»

PARÀGRAF CINQUÈ

228 ESMENA NÚM. 228
D'addició
GP Socialista (50)

S'addiciona un incís al paràgraf cinquè de l'exposició de motius, amb la redacció següent:

«Exposició de motius

[...]

L'Estatut del 2006 reconeix les institucions del govern d'Aran, que esdevenen, doncs, institucions de naturalesa estatutària *i nacional*. [...]

PARÀGRAF SETÈ

229 ESMENA NÚM. 229
D'addició
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (19)

«Amb aquesta llei, doncs, el Parlament de Catalunya compleix el mandat que estableix la disposició addicional cinquena de l'Estatut d'autonomia i revisa, millora i actualitza el règim especial propi d'Aran establert per l'article 94. Així mateix, *el Parlament de Catalunya reconeix la identitat nacional pròpia de la Val d'Aran, la dota del règim polític especial necessari per tal de ser una autonomia occitana dins el Principat de Catalunya, i estableix les bases per tal que la Val d'Aran esdevingui un territori capital de les futures relacions occitanocatalanes.*»

ADDICIÓ DE NOUS PARÀGRAFS

230 ESMENA NÚM. 230
D'addició
GP d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (17)

Paràgraf primer *bis*

«*Geogràficament, lingüísticament i culturalment el territori d'Aran ha estat sempre lligat a Occitània però políticament inclòs en territori català. Fou part del Comtat de Comenge i s'integrà a Catalunya el 1175 pel Tractat d'emparança. Canvià de titularitat diverses vegades durant el s. XIII fins que el 1313 els aranesos obtingueren drets específics (Querimònia) de la corona Catalanoaragonesa que li reconeixia drets i usatges propis. El 1411 l'Aran s'integrà de manera pactada a Catalunya. Guardà les seves institucions fins el règim general espanyol del 1834 i les recuperà amb l'Estatut català de Sau del 1979.*

La Vall d'Aran se situa en el sector central de la serralada pirinenca i és l'única vall dels Pirineus administrativament catalans d'aiguavés atlàntic. Té una exten-

sió de 620 km², limita administrativament al nord amb França (Arièja), al sud amb l'Alta Ribagorça i l'Aragó, a l'est amb el Pallars Sobirà i a l'oest altra vegada amb Aragó i França (Nauta–Garona). El seu riu principal, el Garona, constitueix l'eix vertebrador que la travessa i desemboca en terres occitanes de l'Atlàntic. Aquesta situació geogràfica, és a dir, la seva orientació natural cap a terres occitanes, juntament amb la manca durant segles d'unes bones comunicacions amb Catalunya i Aragó, han produït que la Val d'Aran tingui clares diferències amb la resta de valls i comarques catalanes tant en l'aspecte físic com humà. L'exponent més clar d'aquesta diferència es manifesta en el fet de tenir com a llengua pròpia l'occità, la llengua genuïna d'Occitània.

Occitània és una nació europea mil·lenària, amb 16 milions d'habitants distribuïts en 190.000 km². S'estén de l'Atlàntic al Mediterrani i del massís d'Alvèrnia fins a la península Ibèrica. Engloba, doncs, la part sud-oest de l'arc alpí. Comprèn, així mateix, les Valades occitanes dels Alps italians, Aquitània, el Llemosí, el Llenguadoc, Alvèrnia, Provença, el Principat de Mònaco i, també, la Val d'Aran.

Actualment, Occitània es troba políticament dividida entre Catalunya i els estats italià, monegasc i francès,

on s'ubica la major part del seu territori i població. No és reconeguda internacionalment com a entitat política, però la llengua occitana és oficial al Principat de Catalunya i a la Val d'Aran, d'on n'és la llengua pròpia.

Occitània és una terra amb una llengua i una història pròpies i un poble que es perfila al llarg del temps gràcies a l'aportació ètnica de celtas, ibers, lígurs, grecs, romans i visigots.

La llengua de la Val d'Aran, l'occità, és una llengua romànica occidental. Les denominacions occità i llengua occitana provenen del llatí hoc (“això”), que en occità esdevé oc (“sí”). D'aquest mateix terme deriva també llenguadoc (“llengua d'oc”), que avui dia dona nom a un dels dialectes, si bé també havia servit per denominar el conjunt de la llengua. El mateix pot passar amb les denominacions provençal, llemosí o gascó, que en alguns moments han estat emprades per denominar l'occità en el seu conjunt. A l'Aran, també podem utilitzar col·loquialment el terme aranès per referir-nos a l'occità. Tal com ja va determinar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006 i la Llei 35/2010 de l'occità, aranès a l'Aran, al Principat de Catalunya aranès i occità són termes jurídicament equivalents.»